

FEBRUAR 2023

accenture

Evaluering af implementering af

EU'S ORDNING FOR SKOLEFRUGT OG SKOLEMÆLK

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

INDHOLD

1	Resume af evalueringens resultater	2
	Sammenfatning	3
	English abstract	5
2	Introduktion	7
	Kort beskrivelse af evalueringsmetoden	8
	Afgrænsning af evalueringen	8
	Om det indsamlede datas sammensætning	9
	Læsevejledning	13
3	Skoleordningens udbredelse og omfang	14
4	Effekten af skoleordningen på børns og unges indtag af frugt grønt og mælk	18
	Indtag af frugt og grønt	18
	Indtag af mælk	21
5	Effekten af skoleordningen på børns og unges viden om sundhed	25
	Undervisningsaktiviteter	25
	Viden om landbrug og sundhed	29
6	Vurdering af skoleordningens implementering i Danmark	33
	Ordningsansvarlige	33
	Elever og forældre	36
7	Evalueringsdesign og metode	38
	Interventionslogik og indikatorer	39
	Dataindsamling	40
	Begrænsninger i den anvendte metode	42
8	Evalueringsspørgsmål	43
9	Konklusion	46
	Anbefalinger baseret på evalueringen	47

RESUME AF EVALUERINGENS RESULTATER

Formålet med den EU-støttede skoleordning og den danske implementering af skoleordningen er at fremme indtaget af frugt, grønt og mælk blandt børn og unge samt styrke deres viden om sundhed og ernæring, for i sidste ende at bidrage positivt til det generelle sundhedsniveau blandt børn og unge.

Evalueringen er gennemført for at bidrage til at belyse, om skoleordningen har en effekt på børn og unges indtag af og viden om frugt, grønt og mælk ved at undersøge effekten af:

- 1) Uddeling af frugt, grønt og mælk
- 2) Læringsaktiviteter
- 3) Information om ordningen

Følgende evaluering dækker perioden 1. august 2017 (skoleåret 2017/2018) til 31. juli 2022 (skoleåret 2021/2022).

Konklusionen er disponeret efter de tre overordnede hovedspørgsmål, som EU-kommissionen har opstillet i forbindelse med evalueringen:

- 1) I hvilket omfang har skoleordningen øget børns og unges indtag af frugt, grønt og mælk samt mælkeprodukter?
- 2) I hvilket omfang har skoleordningen bidraget til øget viden om sund kost hos børn og unge?
- 3) Er ordningen implementeret og administreret på en hensigtsmæssig måde, og er der tilfredshed med ordningen?

1.1. Sammenfatning

Dette afsnit sammenfatter evalueringens fund i forhold til de indledningsvist præsenterede evalueringsspørgsmål.

Evalueringen viser ikke tegn på, at ordningen for skolefrugt- og grønt har øget børns indtag af frugt og grønt. Ordningsansvarlige peger dog på, at ordningen for skolefrugt og -grønt særligt gavner elever med en mindre ressourcestærk socioøkonomisk baggrund. Samtidig viser evalueringen, at elever, der deltager eller har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt spiser en anelse færre usunde snacks end elever, der ikke deltager i ordningen.

Evalueringen viser, at børn og unge, der deltager i ordningen for skolemælk, indtager væsentlig mere mælk og magre mælkeprodukter, end børn der ikke har deltaget i ordningen. Denne sammenhæng kan skyldes, at skoleordningen har en effekt på indtag af mælk. Det kan dog ikke udelukkes, at de børn og unge, der deltager i skolemælksordningen, er mere tilbøjelige til at deltage grundet en i forvejen eksisterende præference for mælk, og at denne præference får dem til at indtage mere mælk både i og uden for skoletiden. Skolemælksordningen har egenbetaling og tilvælges individuelt,

derfor formodes det, at elever der deltager i ordningen er elever der gerne vil drikke mælk, og at deres forældre derfor er mere tilbøjelige til at betale for skolemælk.

Videre viser evalueringen, at skoleordningen har begrænset effekt på børn og unges generelle viden om sund kost og viden om, hvordan fødevarer produceres. Der ses ingen sammenhæng mellem deltagelse i ordningerne og forældres vurdering af, i hvilken grad deres barn har viden om sund kost generelt eller kendskab til madpyramiden. Forældre til børn, der har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt, vurderer dog i lidt højere grad, at deres børn har viden om sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt.

Der ses en meget lille forskel i forældrenes vurdering af deres børns viden om sundhedsfordelene ved at drikke/spise magre mælkeprodukter mellem de forældre, hvis børn deltager, og de forældre, hvis børn ikke deltager, men effekten er så lille, at den ikke vurderes at være signifikant. Forældre vurderer, at læringsaktiviteter om sund kost har betydning for børnenes vidensniveau, men læringsaktiviteter om sundhed gennemføres uanset, om skolen deltager eller ikke deltager i skoleordningen. Det er et krav fra Landbrugsstyrelsen, at skoler skal gennemføre læringsaktivite-

ter, hvis de deltager i skoleordningen, dog er det ikke alle de ordningsansvarlige, der svarer, at deres skole har udført læringsaktiviteter. Dette betyder ikke nødvendigvis, at skolerne ikke gennemfører læringsaktiviteter, da det kan være et udtryk for, at de ordningsansvarlige ikke er orienteret om de læringsaktiviteter, der gennemføres. Siden evalueringen i 2017/18 er der sket en stigning i de skoler, der modtager tilskud, ift. om de har gennemført undervisning eller andre læringsaktiviteter – dog ses der et fald i gennemførelsen af aktiviteter over en bred kam, når der spørges ind til, hvilke aktiviteter, der er gennemført. Landbrugsstyrelsen stiller materiale til rådighed, som skolerne kan anvende, hvis ikke skolerne selv har undervisningsmateriale eller aktiviteter. 15 pct. har benyttet Landbrugsstyrelsens undervisningsmateriale og der ses i meget høj grad en sammenhæng mellem brugen af landbrugsstyrelsens materiale og deltagelse i skoleordningen.

Der er generel tilfredshed med formålet med skoleordningerne blandt de ordningsansvarlige. Ift. administration af ordningerne er tilfredsheden blandt de ordningsansvarlige størst ift. skolemælksordningen, hvilket kan skyldes, at ordningen fungerer som udbetalingsordning fremfor tilsagnsordning. Dette giver anledning til at overveje, om ordningen for skolefrugt og -grønt bør ændres til en udbetalingsordning. Der

nævnes desuden en håndfuld administrative udfordringer ved ordningerne: det er et stort arbejde at tælle frugt og grønt sammen for derefter at beregne vægten i ansøgningen om udbetaling til Landbrugsstyrelsen, og dokumentationsbyrden ifm. ansøgning om udbetaling er stor. I den forbindelse nævner flere ordningsansvarlige, at de er meget tilfredse med at bruge en distributør for dermed at slippe for en del af det administrative arbejde. Der nævnes desuden et ønske om, at beregning af tilskud til frugtbaseres på enhedspris i stedet for vægt. Derudover er de ordningsansvarlige meget tilfredse med leveringen af både frugt, grønt og mælk.

Der ses generel størst tilfredshed med ordningen for skolefrugt og -grønt blandt forældre til børn, der deltager i skoleordningen. Derudover vurderer forældrene, at deres børn er meget tilfredse med den mælk, frugt og grønt, der bliver uddelt. Evalueringen viser, at der mangler information om ordningernes eksistens, så skoleordningen kan blive udbredt – dette er både relevant ift. de enkelte elever og forældre, men i høj grad også ift. skolerne. I fokusgruppe interviewet nævner de interviewede elever, at de generelt er glade for at få tilbudt frugt hver dag, de ønsker dog større variation, og de nævner, at kvaliteten og friskheden ikke altid er lige god.

1.2. English abstract

The purpose of the EU-supported school scheme and the Danish implementation of the school scheme is to promote the consumption of fruit, vegetables and milk among children and young people and to strengthen their knowledge of health and nutrition in order to contribute positively to the general level of health among children and young people. An evaluation has therefore been carried out which contributes to elucidate whether the school schemes have an effect on children and young people's intake of and knowledge about fruit, vegetables and milk by investigating the effect of:

- 1) Distribution of fruit, vegetables, and milk
- 2) Learning activities
- 3) Information about the school schemes

The following evaluation covers the period 1st August 2017 (school year 2017/2018) to 31st July 2022 (school year 2021/2022).

The conclusion is arranged according to the three overall main questions that the EU Commission has set out in connection with the evaluation:

- 1) To what extent has the school scheme increased children's consumption of fruit, vegetables, and milk and milk products?

- 2) To what extent has the school scheme increased children's awareness about the variety of agricultural products and about the health benefits of consumption of these products?
- 3) Is the scheme implemented and administered in an appropriate way, and how is the general satisfaction with the scheme?

The following sections summarize the findings of the evaluation structured after the evaluation questions presented.

The evaluation does not show that the school fruit scheme has increased children's consumption of fruit and vegetables. However, those responsible for the scheme at schools point out that the school fruit scheme in particular benefits children with a less resourceful socio-economic background. At the same time, the evaluation shows that children who participate or have participated in the school fruit scheme eat slightly fewer unhealthy snacks than children who do not participate in the scheme.

The evaluation shows that children and young people who participate in the school milk scheme consume significantly more milk and low-fat milk products than children who have not participated in the scheme. This correlation may be due to the school scheme having an

effect on the intake of milk. However, it cannot be ruled out that the connection is due to the fact that the children and young people who participate in the school milk scheme are more likely to participate due to an existing preference for milk and that this preference causes them to consume more milk both during and outside school hours. Participation in the school milk scheme is individual and privately paid for, therefore it is assumed that students who participate in the scheme are students who want to drink milk and that their parents are therefore more likely to pay for school milk.

The evaluation shows that educational activities have a limited effect on children and young people's general knowledge of healthy eating habits and knowledge of how food is produced. There is no correlation between participation in the schemes and parents' assessment of the extent to which their child has knowledge of healthy eating habits in general and knowledge of the food pyramid specifically. Parents of children who have participated in the school fruit scheme, however, assess to a slightly higher degree that their children have knowledge of the health benefits of eating fruit and vegetables. There is a very small difference in the assessment of children's knowledge of the health benefits of drinking/eating low-fat milk products and their participation in the scheme, but the effect is so small that it is not considered significant. Parents assess that educational activities about healthy eating habits are important for the children's knowledge level, but the evaluation shows that the implementation of educational activities takes place regardless of whether the school participates in the school schemes or not. Since the evaluation in 2017/18 there is an increased number of schools that receive subsidies and reports that they have carried out educational activities, however, a decrease is seen in the implementation of activities. 15 percent have used educational material from the Danish Agricultural Agency and the use of this material has largely been promp-

ted by participation in the school schemes.

There is general satisfaction with the purpose of the school schemes among those responsible for the scheme at participating schools.

The satisfaction is highest with the purpose of the school fruit scheme. Regarding administration of the school schemes, satisfaction is highest with the milk scheme among the responsible at schools which may be due to the fact that the scheme functions as a payment scheme rather than a commitment scheme. This gives reason to consider whether the school fruit scheme should be changed to a payment scheme. A handful of administrative challenges with the schemes are also mentioned: it is a lot of work to count fruit and vegetables and afterwards calculate the weight in the application for payment to the Danish Agency for Agriculture, and the burden of documentation in relation to the application is large. In connection with this, several of the responsible for the scheme at schools mention that they are very satisfied with using a distributor, and thereby avoid parts of the administrative work. There is also mention of a wish that the calculation of subsidies for fruit is based on a unit price instead of weight. In addition, those responsible for the scheme are very satisfied with the delivery of both fruit, vegetables, and milk.

There is generally the greatest satisfaction with the school fruit scheme among parents of children who participate in the school schemes. In addition, children and young people are very satisfied with the milk, fruit and vegetables that are distributed. The evaluation shows that there is a lack of information about the existence of the schemes, so that the school schemes can be more widespread - this is both relevant in relation to the individual pupils and parents, but to a large extent also in relation to the schools. The students interviewed are generally happy to be offered fruit every day, but they want more variety, and they mention that the quality and freshness are not always the same.

INTRODUKTION

Skoleordningen for frugt, grønt og mælk er et EU-finansieret tiltag, der skal fremme sunde kostvaner blandt børn og unge samt styrke deres viden om sundhed og ernæring, for i sidste ende at bidrage positivt til det generelle sundhedsniveau blandt børn og unge. Skoleordningen består af to puljer: én til uddeling af mælk til børn i skoler og dagtilbud og én til uddeling af frugt og grønt til skolebørn. Skolemælksordningen blev introduceret i 1977, herefter fulgte skolefrugtordningen i 2009, og i 2017 blev de to ordninger lagt sammen under ét fælles forordningsgrundlag.

Ordningen for frugt og grønt er en tilsagnsordning, hvor der inden uddelingsperiodens start gives tilsagn om tilskudsbeløb, som efter uddelingen udbetales, såfremt ansøgeren lever op til betingelser for at få udbetalt tilskuddet. Skolemælksordningen er en tilskudsordning, hvor aktiviteterne (uddeling af produkter og læringsaktiviteter) sker, før der kan ansøges om udbetaling af tilskud og er dermed en udbetalingsordning. Puljerne kan søges af støtteberettigede institutioner og af kommuner, distributører, leverandører mv., der søger på vegne af støtteberettigede institutioner.

EU-Kommissionens retningslinjer foreskriver, at der gennemføres en evaluering af effekten af skoleordningen i hvert medlemsland for perioden 1. august 2017 til 31. juli 2022, og at denne evaluering gennemføres af en uafhængig tredjepart.

Evalueringen har til formål at belyse effektiviteten af tre centrale dele af ordningen:

1. Distributionen af skolefrugt, -grønt og -mælk
2. Læringsaktiviteter, som følger med skoleordningen, deres rolle og virkning i forbindelse med at forbinde børn med landbruget, øge deres forbrug af frugt, grøntsager og mælk, samt medvirke til sunde kostvaner
3. Informations- og kommunikationsaktiviteter af hensyn til bevidstheden om og udbredelsen af skoleordningen og deres bidrag til ordningens funktion

For at belyse dette tages der i evalueringen afsæt i følgende overordnede evalueringsspørgsmål:

- I hvilket omfang har skoleordningen øget børns og unges indtag af frugt, grønt og mælk samt mælkeprodukter?
- I hvilket omfang har skoleordningen bidraget til øget viden om sund kost hos børn og unge?
- Er ordningen implementeret og administreret på en hensigtsmæssig måde, og er der tilfredshed med ordningen?

På baggrund af de indsigter, der er opnået i evalueringen, udledes anbefalinger til eventuelle ændringer i den danske strategi for ordningen samt i administration af ordningen.

Da evalueringen omfatter både skoleordningen for mælk og skoleordningen for frugt og grønt, afrapporterer vi særskilt på de to ordningers effekt og implementering. Vi vil dog også sammenligne resultaterne af evalueringen af de to ordninger for blandt andet at kunne udlede, om forskelle i administration af ordningerne kan have betydning for eventuelle forskelle i udbredelse af eller tilfredshed med ordningerne.

2.1. Kort beskrivelse af evalueringsmetoden

Evalueringen skal bidrage til at belyse den forventede årsagssammenhæng mellem uddeling af frugt, grønt og mælk igennem skoleordningen og et større indtag af og viden om disse produkter samt generel sundhed blandt målgruppen. Det er ikke ukompliceret at undersøge effekten af skoleordningen på forbrug af mælk, frugt og grønt, da en række andre faktorer kan have effekt herpå, herunder forældrenes livsstil og socioøkonomiske baggrund og generelle tendenser i samfundet. Evalueringen er designet med henblik på at understøtte en robust og pålidelig effektmåling af skoleordningen, bl.a. er evalueringen baseret på både kvantitative og kvalitative dataindsamlingsmetoder, som supplerer hinanden, og dataindsamlingen omfatter en kontrolgruppe for at understøtte en vurdering af ordningens effekt.

Evalueringen er primært baseret på data indsamlet ved hjælp af spørgeskemaer, der er sendt ud til forældre og ordningsansvarlige. Spørgeskema kan ses i deres fulde længde i bilag A og B. Dataindsamlingen omfatter spørgeskema til ordningsansvarlige, som er udsendt til de skoler, som har modtaget tilskud til skolemælk og/eller skolefrugt og -grønt, samt et spørgeskema til forældre, der er sendt til alle danske grundskoler, herunder både skoler, der har modtaget tilskud og skoler, der ikke har modtaget tilskud.

Der er indsamlet 108 besvarelser fra ordningsansvarlige og 851 besvarelser fra forældre, herunder 167 besvarelser fra forældre hvis barn har modtaget frugt og grønt med tilskud fra skoleordningen, 330 besvarelser fra forældre hvis barn har modtaget mælk med tilskud fra skoleordningen, 104 besvarelser fra forældre, hvis barn har modtaget både frugt, grønt og mælk med tilskud og 250 besvarelser fra forældre hvis barn ikke deltager i nogen af skoleordningerne.

Som supplement til spørgeskemadata er der gennemført et fokusgruppeinterview med elever fra en skole i København, der har modtaget tilskud til skolemælk og skolefrugt, og der er gennemført interviews med to ordningsansvarlige fra samme skole. Interviewguides findes i bilag C

og D. Der er desuden gennemført interview med tre ansatte i et frugt- og grøntfirma, der distribuerer frugt og grønt med støtte fra skoleordningen samt et interview med en sagsbehandler fra Landbrugsstyrelsen, der har arbejdet med skoleordningen siden 2016. Interviewguides findes i bilag E og F. Desuden er analysen suppleret med eksisterende data fra relevante kilder, herunder Statens Institut for Folkesundhed SDU (HBSC), Vive, Landbrug & Fødevarer og Mejeriforeningen.

Dataindsamlingsmetoden og resultaterne af dataindsamlingen er nærmere beskrevet i afsnit 7.2 og 7.3.

Evalueringen fokuserer på resultaterne af dataindsamlingen, der er gennemført i december 2022, men undervejs i evalueringen sammenlignes disse resultater med baseline-målingen, der blev gennemført i evalueringsperiodens første år (skoleåret 2017/2018). Denne sammenligning styrker evalueringen, da det herved også bliver muligt at vurdere udviklingen af ordningens effekt over tid. For at understøtte en valid sammenligning er dataindsamlingen i 2022 baseret på samme spørgsmål, som den dataindsamling, der blev gennemført i 2017/2018-målingen.

Der er dog en usikkerhed forbundet med sammenligningen, da de to dataindsamlinger ikke er gennemført for den samme gruppe af forældre eller ordningsansvarlige. Forskelle i resultaterne på tværs af de to målinger kan derfor både skyldes en generel udvikling over tid, men også forskelle i respondentgruppen.

2.2. Afrænsning af evalueringen

Det har ikke været muligt at få adgang til data indsamlet i forbindelse med evalueringen, der blev gennemført i 2019 for Landbrugsstyrelsen for skoleåret 2017/2018, og det er derfor ikke muligt at lave en dataanalyse af effekten af skoleordningen fra begyndelsen til slutningen af perioden. For at vurdere skoleordningens effekt fra begyndelsen til slutningen af perioden, har vi sammenlignet de aggregerede resultater i evalueringsrapporten fra 2019 med analyseresultaterne for data, der er indsamlet i efteråret 2022 i forbindelse med nærværende evaluering.

Efter aftale med Landbrugsstyrelsen har dataindsamlingen fokuseret på undervisningstilbud, da daginstitutioner udgør en meget lille andel af støttemodtagerne, og da daginstitutioner desuden kun kan ansøge om støtte fra mælkeordningen.

2.3. Om det indsamlede datas sammen-sætning

I dette afsnit vil vi kort beskrive det indsamlede data, herunder fordelingen af besvarelser på udvalgte baggrundsparemetre.

Der er indsamlet i alt 108 besvarelser fra de ordningsansvarlige på de skoler, der ifølge Landbrugsstyrelsens opgørelse har deltaget i skolemælks og/eller ordningen for skolefrugt og -grønt i evalueringsperioden, heraf 44 besvarelser fra skoler, der har deltaget i begge ordninger, 33 besvarelser fra skoler, der kun har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt og 31 besvarelser fra skoler, der kun har deltaget skolemælksordningen.

Der er indsamlet i alt 851 besvarelser fra forældre, heraf 104 der angiver at have et barn, der har deltaget i begge ordninger, 167 der angiver at have et barn, der kun har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt og 330 der angiver at have et barn, der kun har deltaget i skolemælksordningen. 250 af besvarelserne er fra forældre, hvis

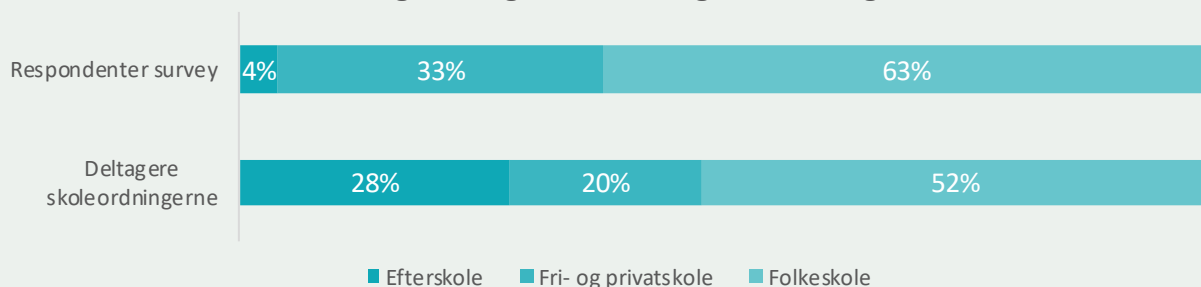
barn ikke har deltaget i nogen af ordningerne.

Respondenternes fordeling på privatskole, folkeskole og efterskole

Vi har undersøgt, hvor mange af forældrebesvarelserne, der kommer fra hhv. en efterskole, folkeskole og privatskole og sammenholdt dette med, hvor mange elever der samlet set får tilskud fra skoleordningen fordelt på de tre skoletyper baseret på data fra Landbrugsstyrelsen over de institutioner, som de har udbetalt støtte til direkte². Figur 1 viser andelen af deltagere fordelt på skoletype for ordningen samlet set og for besvarelser på undersøgelsen.

Figuren viser, at det indsamlede data har en væsentligt mindre andel af forældre til efterskoleelever, end man ville kunne forvente, når man ser på, hvor stor en andel af deltagerne i skoleordningerne, der kan forventes at være tilknyttet en efterskole. Dette hænger sandsynligvis sammen med, at forældrene er mindre involverede i deres børns hverdag, når børnene er på efterskole. Derfor kan der dels være færre forældre, der har fundet det relevant at deltage, dels være færre efterskoler, der har fundet det relevant at bede forældrene om at deltage. Det skal desuden bemærkes, at der er en vis usikkerhed forbundet med figuren, da institutioner, der modtager varer gennem en distributør, ikke indgår i data fra Landbrugsstyrelsen.

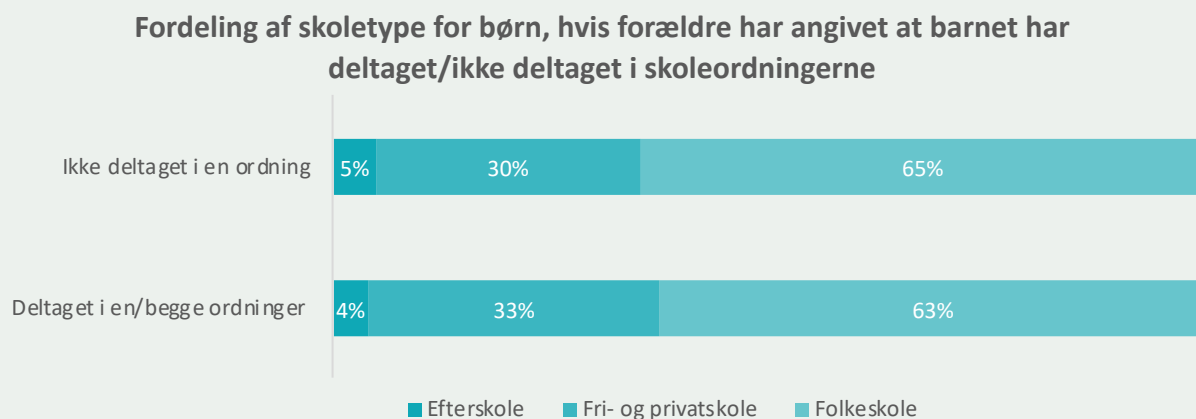
Deltagere i skoleordningen fordelt på skoletype for hhv. respondenter i undersøgelsen og for alle deltagere i ordningerne

Figur 1 Deltagere i skoleordningen fordelt på skoletype for hhv. respondenter i undersøgelsen og for alle deltagere i ordningen
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022 og data fra Landbrugsstyrelsen for institutioner, der har modtaget støtte.

¹ Tallet for forældre, der ikke angiver at have et barn, der har deltaget i en af ordningerne, indeholder også de besvarelser, hvor forældrene har angivet ikke at vide, om deres barn har deltaget i en af skoleordningerne.

² Beregningen omfatter ikke de institutioner, der modtager mælk, frugt og grønt gennem en distributør, hvilket ifølge Landbrugsstyrelsen drejer sig om ca. 50 skoler ift. frugt og grønt og ca. 1200 skoler ift. mælk. Andre institutionstyper end friskoler og privatskoler, efterskoler og folkeskoler er udeladt af denne beregning. Beregningen er gennemført med afsæt i Landbrugsstyrelsens data for, hvilke skoler der modtager støtte til ordningerne. Vi har vægget hver skole med deres respektive elevtal. Det har ikke været muligt at tage højde for, hvor mange af skolens elever, der reelt har deltaget i en/begge ordninger.

Figur 2 Fordeling af skoletype for børn, hvis forældre har angivet at barnet har deltaget/ikke deltaget i skoleordningen. For respondenter, der har deltaget i en ordning, er der seks personer, der har angivet en skole, der ikke kan findes i institutionsregisteret fra undervisningsministeriet, og de indgår derfor ikke.
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Ift. datarepræsentativitet er det som udgangspunkt bedst, hvis en stikprøve ligner "populationen" bedst muligt. Det vurderes dog ikke, at skævheden underminerer evalueringens validitet, men det er relevant at overveje, om resultaterne undervejs i evalueringen kan være påvirket af stikprøvens sammensætning.

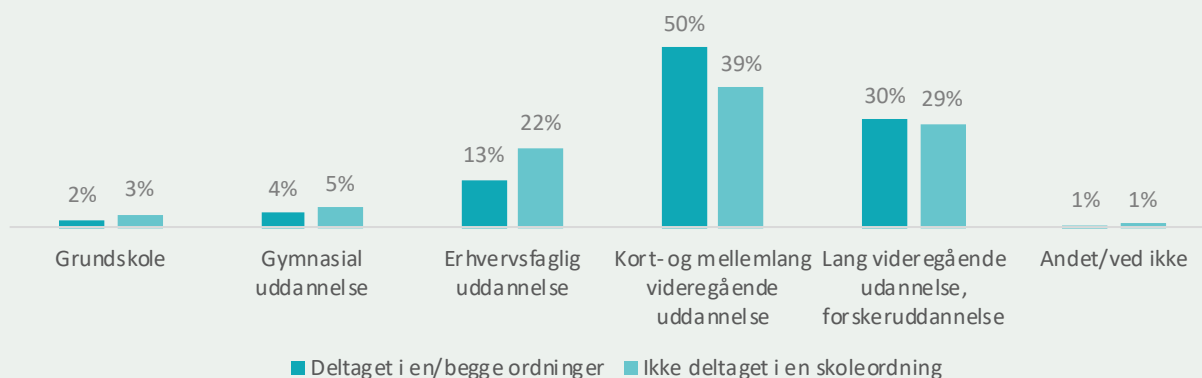
Udover at se på stikprøvens sammensætning ift. den samlede population, er det også relevant at se på karakteristika for hhv. gruppen, hvis barn har deltaget i en ordning og gruppen, hvis barn ikke har deltaget i en ordning.

Figur 2 viser fordelingen af besvarelser på skoletype for børn, hvor forældre har angivet, at deres barn har deltaget i en eller begge skoleordninger og for børn, hvor forældrene har angivet, at deres barn ikke har deltaget i ordningerne.

Figuren viser, at fordelingen af skoletype (efterskole, fri- og privatskoler og folkeskoler) for besvarelserne i evalueringen er tilnærmelsesvist ens for de børn, der har deltaget i en eller begge skoleordninger og de børn, der ikke har deltaget.

Højest fuldførte uddannelse for hhv. forældre hvis barn deltager/ikke deltager i en skoleordning

Figur 3 Højest fuldførte uddannelse for hhv. forældre hvis barn deltager/ikke deltager i en skoleordning
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Flere med videregående uddannelser har børn, der har deltaget i en skoleordning

Figur 3 og 4 viser forældrenes højst fuldførte uddannelse og husstandens indkomstniveau for hhv. de forældre, der oplyser at deres barn har deltaget i en eller begge skoleordninger og for de forældre, der oplyser at deres barn ikke har deltaget i en skoleordning.

Figur 3 viser, at der er en større andel af forældre, hvis barn har deltaget i en af ordningerne, der har gennemført en videregående uddannelse.

Dette kan betyde forskellige ting: I det omfang, at deltagelse i en ordning har været en beslutning for den enkelte familie, kan man forestille sig, at højere uddannelsesbaggrund kan være en forklarende faktor ift., om man har tilmeldt sit barn til en eller begge ordninger, da disse forældre typisk har mere fokus på en sund og varieret kost, værdien af frugt, grønt og mælk, større

økonomisk råderum el.lign. Dette er dog kun gældende i de situationer, hvor deltagelse i en ordning er individbaseret.

Det gælder i høj grad for frugt- og grøntordningen, at det er en hel klasse/skole/årgang, der tilmeldes – i disse tilfælde er det altså ikke forældrenes valg – og dermed deres uddannelsesbaggrund - der er bestemmende for, om netop deres barn deltager i en eller begge ordninger. Dog kan forældrenes baggrund også her have betydning, da forældrenes uddannelsesbaggrund kan påvirke skolevalget, og da der kan være en sammenhæng mellem elevsammensætningen med hensyn til forældres uddannelse, og hvorvidt skolen prioriterer at deltage i en eller begge ordninger eller indirekte ved, at forældrene har en god nok økonomi til at kunne sende deres børn på efterskole.

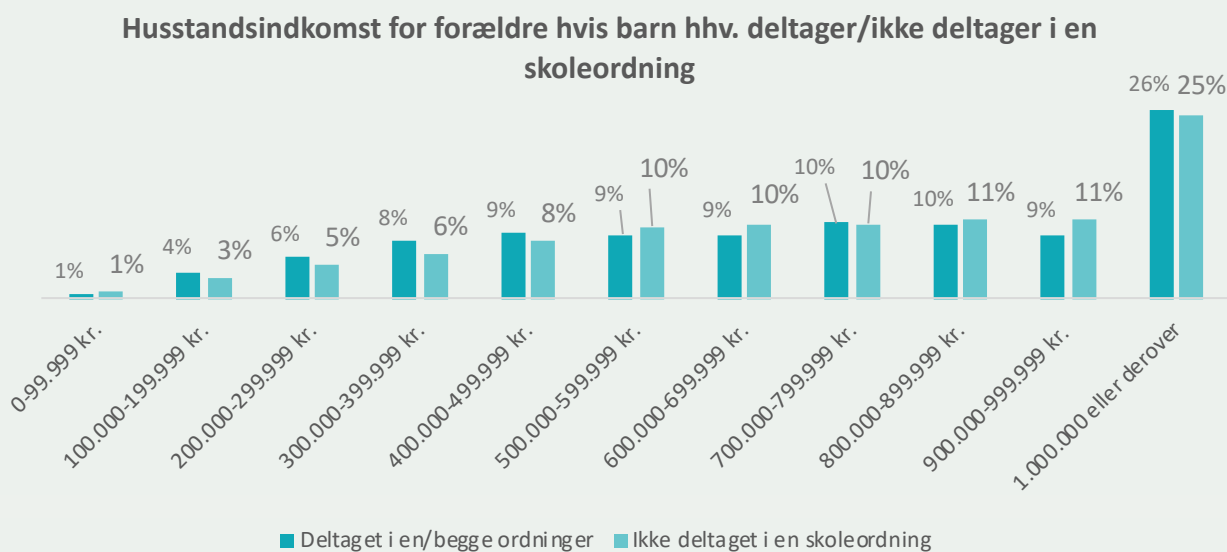
Ingen forskel på husstandsindkomst for deltagere/ikke deltagere

Figur 4 viser, at der ikke er en gennemgående tendens ift., om husstandens indkomstniveau er højere eller lavere for den gruppe, hvis barn har deltaget i en ordning hhv., ikke har deltaget i en ordning.

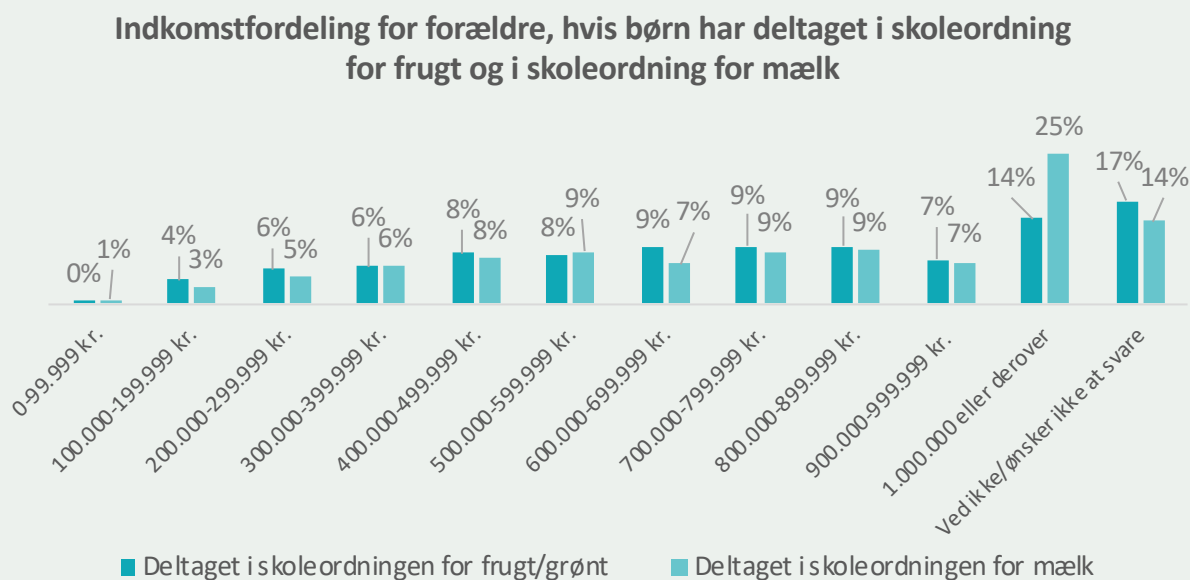
Figur 5 viser husstandsindkomst for de husstande, hvis barn har deltaget hhv. skoleordningen for frugt og grønt og skoleordningen for mælk.

Figuren viser, at der er en større andel af husstan-

de, hvis børn har deltaget i skoleordningen for mælk, som har en husstandsindkomst over 1 mio. kroner. Desuden er gennemsnitsindkomsten for husstande, hvis børn har deltaget i skoleordningen for mælk knap 60.000 kr. højere end husstandsindkomsten for husstande, hvis børn har deltaget i skoleordningen for frugt og grønt (672 tusind kroner om året for husstande, hvis barn har deltaget i skoleordningen for frugt og 731 tusind kroner om året for husstande, hvis barn har deltaget i skoleordningen for mælk).

Figur 4 Husstandsindkomst for forældre hvis barn hhv. deltager/ikke deltager i en skoleordning
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Figur 5 Husstandsindkomst for husstande, der har deltaget i skoleordningen for frugt/grønt hhv. skoleordningen for mælk
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

2.4. Læsevejledning

Rapporten er opbygget omkring de tre overordnede evalueringsspørgsmål også præsenteret i afsnit 2:

- I hvilket omfang har skoleordningen øget børns og unges indtag af frugt, grønt og mælk samt mælkeprodukter?
- I hvilket omfang har skoleordningen bidraget til øget viden om sund kost hos børn og unge?
- Er ordningen implementeret og administreret på en hensigtsmæssig måde, og er der tilfredshed med ordningen?

I afsnit 3 beskrives skoleordningens udbredelse og omfang. Afsnittet fremlægger information om skoleordningen for frugt og grønt og skoleordningen for mælk.

Afsnit 4 belyser spørgsmålet om, i hvilken grad skoleordningen har øget børns direkte og indirekte indtag af frugt, grønt, mælk og mælkeprodukter.

Afsnit 5 belyser effektiviteten af de læringsaktiviteter, som følger med skoleordningen, deres rolle og virkning i forbindelse med at forbinde børn

med landbruget, øge deres indtag af frugt, grønt og mælk, samt medvirke til sunde kostvaner.

Afsnit 6 belyser tilfredsheden med skoleordningen, herunder ordningsansvarlige, Landbrugsstyrelsen, leverandører, folkeskoleelever og forældre. Herudover også ordningens implementering og administrering.

Afsnit 7 beskriver den anvendte metode, herunder kausalmodellen der ligger til grund for evalueringen og metode til indsamling af data.

Afsnit 8 besvarer de tre evalueringsspørgsmål med afsæt i de data, der er præsenteret i afsnit 3, 4, 5 og 6 samt inddragelse af andre relevante data. Hvor afsnit 3, 4, 5 og 6 præsenterer enkeltstående resultater af evalueringen, opsamles indsigterne fra evalueringen i overordnede besvarelser i afsnit 8.

Afsnit 9 opsummerer evalueringens konklusioner og opstiller anbefalinger, der kan udledes af konklusionerne.

Bilagsfortegnelsen for rapporten ses i afsnit 10.

SKOLEORDNINGENS UDBREDELSE OG OMFANG

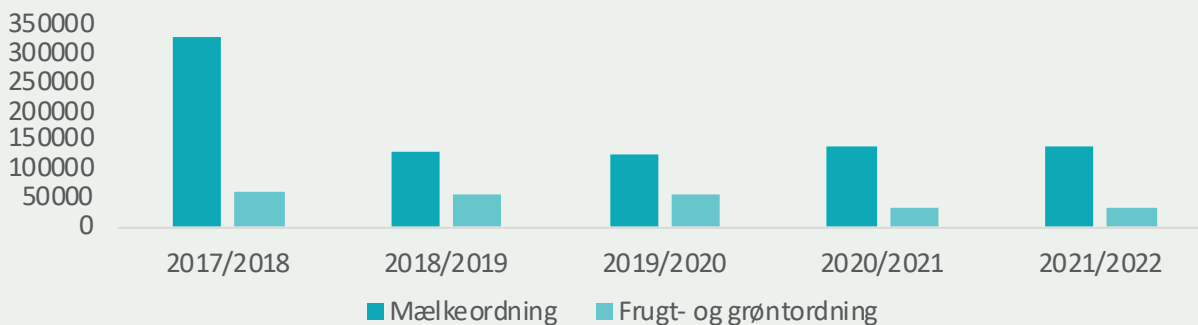
I dette afsnit fremlægges information om skoleordningen for frugt og grønt og skoleordningen for mælk. Afsnittet er baseret på data fra både spørgeskema til ordningsansvarlige og forældre, samt data fra Landbrugsstyrelsen årlige monitoreringsrapporter, der indsendes til EU-Kommissionen.

Det ses af nedenstående figurer, at der skete et markant fald i antallet af deltagende børn i mælkeordningen fra evalueringsperiodens første år til det næste, men at antallet af deltagende børn i mælkeordningen har ligget relativt stabilt siden. I skolefrugt- og grøntordningen skete der

et fald i antallet af deltagende børn fra 2019/2020 til 2020/2021 på næsten 40 pct. Ifølge Landbrugsstyrelsen skyldes dette sandsynligvis COVID-19 nedlukninger, hvor skoleordningen for frugt og -grønt i meget højere grad var lukket ned på skolerne, end skoleordningen for mælk var.

Over perioden ses det, at den samlede pulje af uddelte midler til skolemælk er steget hvert år, hvilket i nogen grad hænger sammen med stigning i antallet af deltagere (med undtagelse af første år, hvor antallet af deltagere var mere end dobbelt så højt), mens uddelte midler til skolefrugt er faldet over årene.

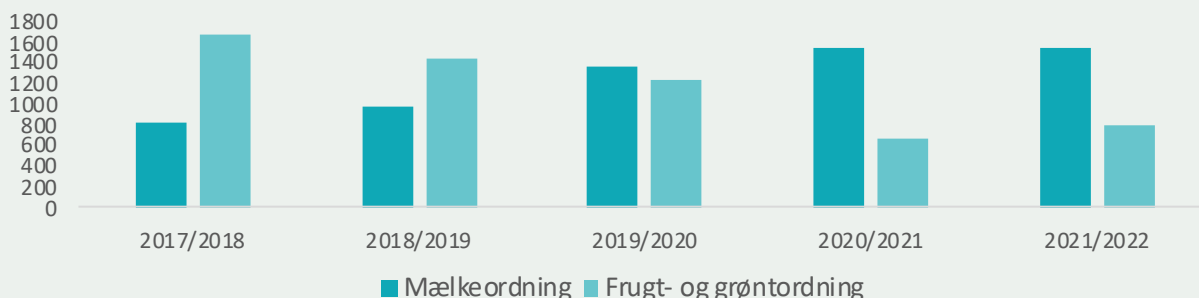
Antal børn, der har deltaget i skoleordninger

Figur 6 Antal deltagende børn

Kilde: EU-Kommissionen, Monitoring report 2017/2018 til 2021/2022

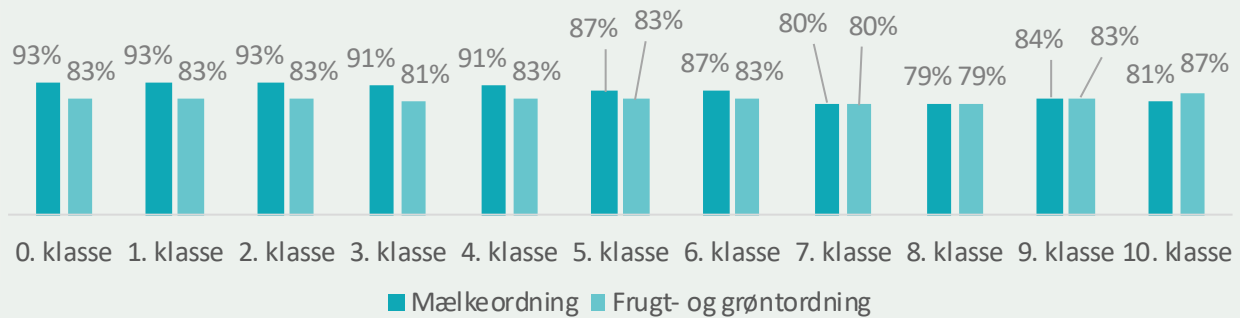
Uddelte EU-støttemidler (tusind euro)

Figur 7 Uddelte støttemidler i tusind euro i evalueringsperioden

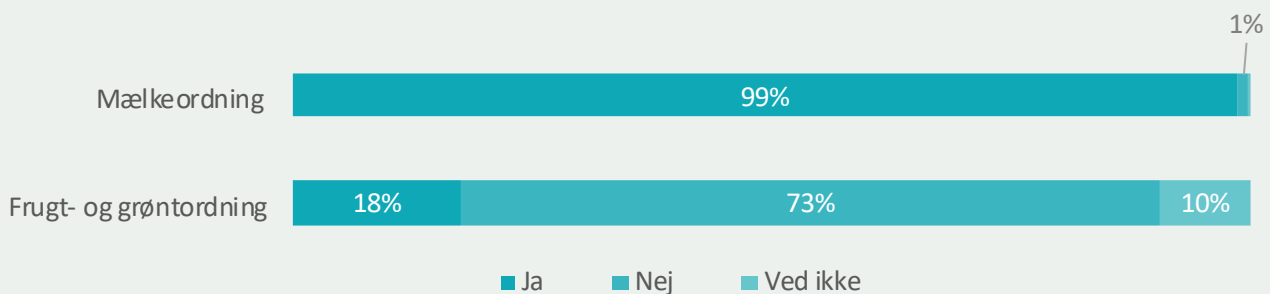
Kilde: EU-Kommissionen, Monitoring report 2017/2018 til 2021/2022

Andel af klassetrin, der deltager i ordningerne

Figur 8 Andel af klassetrin, der deltager i ordningerne
Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

Har I som forældre selv betalt til skoleordningen?

Figur 9 Har I som forældre selv betalt til skoleordningen?
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Deltagelse i frugtordningen er fordelt jævnt på klassetrin, mens deltagelse i mælkeordningen falder fra 0. til 10. klasse

Figur 8 ovenfor viser, hvor stor en andel af hvert klassetrin, der deltager i skoleordningerne bevaret af de ordningsansvarlige i spørgeskemaet udsendt december 2022. Generelt er der en større andel af klassetrinene, der deltager i mælkeordningen på de adspurgte skoler, end det gør sig gældende for frugt- og grøntordningen – dog med den undtagelse, at ordningen for skolefrugt og -grønt er mest udbredte blandt 10.-klasser, hvilket kan være forklaret af, at der er mange efterskoler blandt deltagerne i ordningen for skolefrugt og -grønt³.

Mælkeordningen indebærer egenfinansiering, mens frugt- og grøntordningen i højere grad finansieres af tilskud

Skoleordningerne er dels finansieret af EU, dels af egenbetaling fra enten skolen eller forældrene.

Figur 9 viser, hvor mange forældre der står for egenbetalingen for hhv. mælkeordningen og frugt- og grøntordningen. For skolemælk gælder det, at stort set alle angiver, at de selv har betalt til ordningen, mens 1 pct. angiver ikke at have betalt. Denne fordeling svarer stort set til den baselinemåling, der blev lavet i begyndelsen af evalueringssperioden (skoleåret 2017/2018).

For ordningen for skolefrugt og -grønt har kun 18 pct. selv betalt til ordningen ifølge deres egne besvarelser. Dette tal er lavere end baselinemålingen fra skoleåret 2017/2018, hvor ca. 50 pct. angav at have betalt til ordningen selv. Dette kan muligvis hænge sammen med, at tilskudsmodellen til ordningerne blev ændret i skoleåret 2019/2020, så tilskuddet fra dette tidspunkt er blevet beregnet baseret på en standardsats, hvor standardsatsen for skolefrugt- og grønt svarer til 100 pct. af standardomkostningen.

³ Da denne figur er baseret på data fra spørgeskema til de ordningsansvarlige, hvorfor den beskrevne underrepræsentation af forældre til efterskolelever, ikke gør sig gældende.

Større andel af økologi i 2021/2022 end i 2017/2018

Figur 10 viser, om skolerne modtager økologiske og/eller konventionelle produkter. For skolemælk-ordningen modtager næsten 70 pct. både økologiske og konventionelle produkter. Dette hænger sammen med, at det er forældre og elever, der på individniveau bestemmer, hvilket produkt, de ønsker at få leveret, herunder om det skal være økologisk. Denne tendens er sammenlignelig med resultatet af evalueringen fra 2017/2018, hvor over 80 pct. af skolerne fik leveret både økologiske og konventionelle produkter. I andelen, der ikke modtager både økologiske og konventionelle produkter, er der flest, der modtager kun økologisk.

For ordningen for skolefrugt og -grønt er der ikke på samme måde tale om en individuel bestilling, og her er det som udgangspunkt skolen, der beslutter sammensætningen af produkterne til alle modtagere. Her får 35 pct. leveret både økologisk og konventionelt og 36 pct. får leveret økologisk, mens 21 pct. får leveret udelukkende konventionelle produkter. I evalueringen fra 2017/2018 var det ca. halvdelen af alle skolerne, der fik leveret konventionelle produkter til ordningen for skolefrugt og -grønt, og der lader dermed til at være sket en udvikling mod en større andel af økologiske produkter.

Modtager I økologiske eller konventionelle produkter?

Figur 10 Modtager I økologiske eller konventionelle produkter?
Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

⁴ Ifølge den ordningsansvarlige, som vi har interviewet ifm. evalueringen, er der i Københavns Kommune et krav om, at der vælges økologisk frugt/grønt.

Størstedelen af skolerne får leveret varer 1 eller 2 gange om ugen

Figur 11 viser, hvor ofte skolerne får leveret hhv. mælk og frugt/grønt. For både skolemælks- og ordningen for skolefrugt og -grønt får ca. 75 pct. af skolerne leveret en eller to gange om ugen, mens en mindre del får leveret flere gange om ugen.

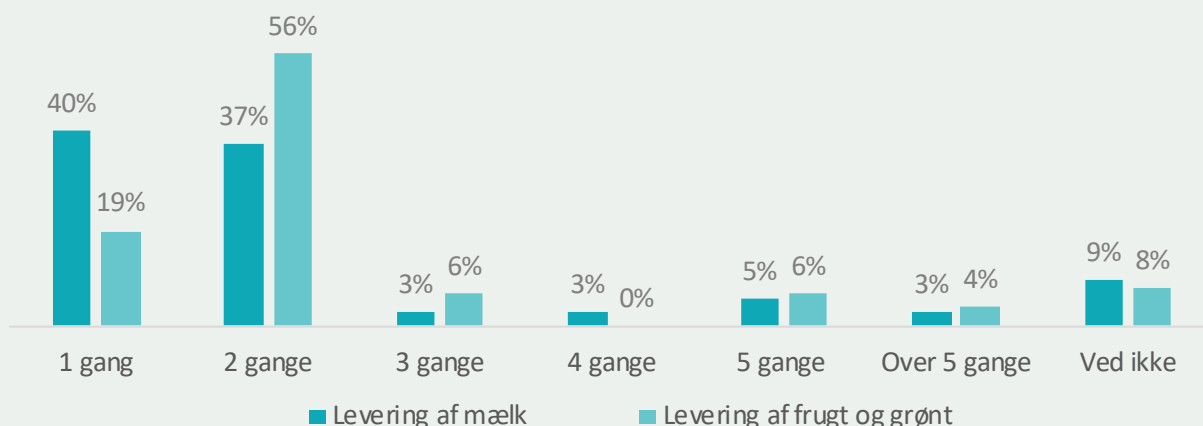
I evalueringen fra skoleåret 2017/2018 fik knap 85 pct. af skolerne leveret skolemælk en eller to gange om ugen og 70 pct. af skolerne fik leveret skolefrugt og -grønt en eller to gange om ugen. Der er dermed sket en udvikling, hvor leverance-mønstrene for de to forskellige ordninger ligner hinanden mere, end de gjorde i den tidligere evaluering.

Der leveres flere typer frugt og grønt i skoleåret 2021/2022 end i 2017/2018-målingen

Figur 12 viser, hvor mange forskellige typer frugt/grønt, der leveres om ugen. Omkring halvdelen af skolerne får leveret 4-5 forskellige typer frugt og grønt om ugen, ca. en fjerdedel får leveret 6 forskellige typer eller mere, og ca. en fjerdedel får leveret 3 eller færre typer.

I baseline-evalueringen fik 40 pct. af skolerne leveret 3 forskellige typer eller færre og ca. 40 pct. af skolerne fik leveret 4-5 forskellige typer. Det tyder dermed på, at der er sket en udvikling, hvor der generelt leveres flere forskellige typer af frugt og grønt om ugen.

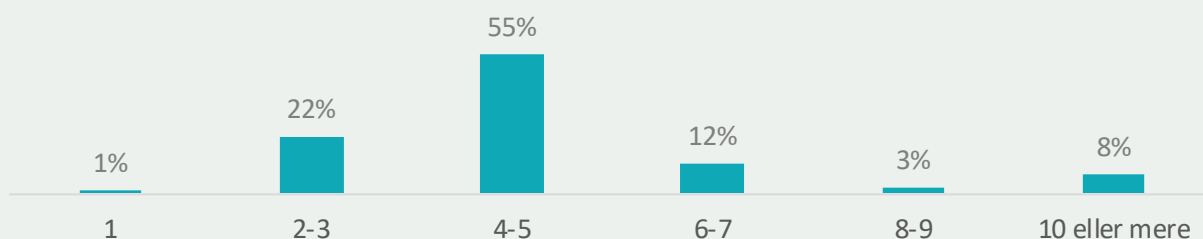
Hvor mange gange om ugen får I leveret frugt/grønt eller mælk?

Figur 11 Hvor mange gange om ugen får I leveret frugt/grønt eller mælk?

Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

Hvor mange forskellige typer frugt/grønt får I leveret om ugen?

Figur 12 Hvor mange forskellige typer frugt/grønt får I leveret om ugen?

Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

4

EFFEKTEN AF SKOLEORDNINGEN PÅ BØRNS OG UNGES INDTAG AF FRUGT, GRØNT OG MÆLK

4.1. Indtag af frugt og grønt

Følgende afsnit belyser skolebørns indtag af frugt, grønt og mælk med fokus på at belyse, om der er forskel på indtag af hhv. sunde og usunde snacks både i og udenfor skoletiden for elever, der har deltaget i en af skoleordningerne og elever, der ikke har deltaget i en skoleordning.

Skoleordningen har som et af hovedformålene at

øge indtaget af sunde fødevarer blandt børn og unge. Følgende afsnit belyser betydningen af ordningen for skolefrugt og -grønt for børns direkte indtag af frugt og grønt i skoletiden og uden for skoletiden (om eftermiddagen og i weekenden). Data er baseret på et spørgeskema udsendt til forældre samt interview med en ordningsansvarlig og et fokusgruppeinterview med en gruppe folkeskoleelever.

Ingen målbar effekt af skoleordningen for frugt og grønt på indtag af frugt og grønt

Figur 13 viser elevernes gennemsnitlige indtag af frugt og grønt i gram pr. dag. En portion er i følgende evalueringsopgave defineret som 100 gram. Se udregning i bilag G.1. Der er intet krav til at en portion frugt og grønt uddelt igennem skoleordningen skal veje 100 g. og Landbrugsstyrelsen oplyser, at den seneste opgørelse af data fra skoleåret 2021/2022 viste, at den gennemsnitlige portion pr. barn pr. dag var ca. 60 gram. Dette skyldes, at en blomme eller mandarin eksempelvis vejer mindre end 100 gram og derved nedjusteres tilskuddet tilsvarende. Dog er de 100 gram valgt i opgaven, da det ikke vides, om forældre har tænkt på en skive melon eller et æble, når de har noteret, hvor mange portioner frugt deres børn spiser.

Figuren viser, at elever, som hhv. har deltaget og ikke deltaget i skolefrugt og -grønt ordningen spiser tilnærmelsesvis samme mængde af frugt og grønt. Der ses derfor umiddelbart ikke nogen

effekt af skoleordningen for skolefrugt og -grønt på elevernes daglige indtag af frugt og grønt. Det samme blev konkluderet i evalueringen fra 2017/18. Det kan virke ulogisk, at alle elever, uanset deltagelse eller ej i skoleordningen, har samme indtag af frugt og grønt. I spørgeskemaet er forældre blevet bedt om at vurdere deres børns indtag, og der vil være en vis usikkerhed forbundet med denne type data, fx fordi man ikke kan huske eller har præcis viden om sine børns indtag.

De kvalitative interviews peger dog på, at ordningen for skolefrugt og -grønt har en betydning for nogle børns indtag af frugt og grønt. Den interviewede ordningsansvarlige svarer, at det er 100% sikkert, at børnenes indtag af frugt og grønt er øget i skoletiden, efter de er med i -ordningen for skolefrugt og -grønt. Skolen er en multikulturel skole med lav socioøkonomisk profil, og skolen oplever, at børnene ikke ville få frugt og grønt i skoletiden, hvis de ikke fik det tilbudt som en del af skoleordningen.

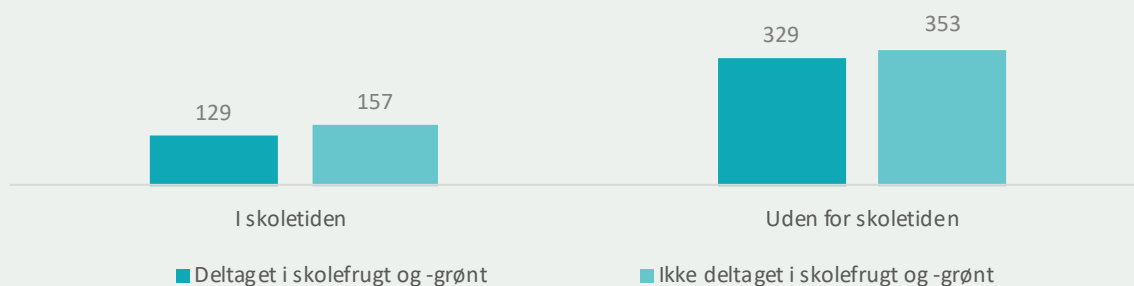

Figur 13 Gennemsnitlig indtag af frugt og grønt i gram pr. dag fordelt på deltagelse i ordningen

Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

⁵ De 100 g. er valgt ud fra Fødevarestyrelsens anbefaling om at spise 600 g. grøntsager og frugter om dagen (6 om dagen). Her er 100 g. grøntsager eller frugt vurderet til en stor gulgerod eller et æble <https://altomkost.dk/raad-og-anbefalinger/de-officielle-kostraad/spis-flere-grøntsager-og-frugter>

Elevernes gennemsnitlige kalorieindtag pr. dag fra usunde snacks i og efter skole (kcal)

Figur 14 Gennemsnitlig indtag af frugt og grønt i gram pr. dag fordelt på deltagelse i ordningen
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Ingen tydelig effekt af ordningen på indtag af usunde snacks

Figur 14 viser, elevernes gennemsnitlige kalorieindtag pr. dag fra usunde snacks i og efter skole, der er fundet kalorieindhold pr. 100 g. fra hver fødevarer og derefter udregnet hvor mange gram de enkelte snacks vejer. Se udregning i bilag G.2. Figuren viser, at de elever, der deltager eller har deltaget i skolefrugt- og grøntordningen, indtager færre kalorier fra usunde snacks i skoletiden og

uden for skoletiden, end de elever, der ikke deltager i skolefrugt og -grønt ordningen. Dog er effekten ikke stor nok til, at man kan udlede, at der er en væsentlig effekt af at deltage i skolefrugt- og grøntordningen ift. elevernes daglige kalorieindtag fra usunde snacks. Denne fordeling svarer stort set til den baselinemåling, der blev lavet i begyndelsen af evalueringsperioden (skoleåret 2017/2018).

4.2. Indtag af mælk

Følgende afsnit belyser betydningen af skolemælksordningen for børns direkte indtag af mælk i skoletiden og uden for skoletiden (om eftermiddagen og i weekenden). Data er baseret på et spørgeskema udsendt til forældre samt interviews med en ordningsansvarlig og fokusgruppeinterviews med elever.

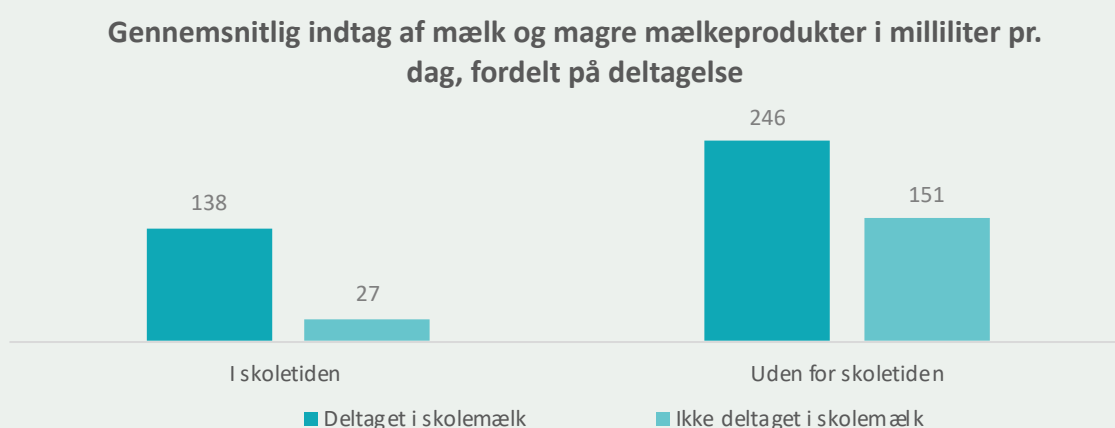
Større indtag af mælk blandt elever, der deltager i skoleordningen for mælk

Figur 15 viser elevernes gennemsnitlige indtag af mælk pr. dag. 1 portion mælk er defineret som 250 ml. Se udregning i bilag G.3. Figuren viser, at elever, der deltager i skolemælksordningen, indtager væsentligt mere mælk og magre mælkeprodukter i skoletiden end elever, der ikke deltager i skolemælksordningen. Derudover ses det også, at de elever, der deltager i skolemælksordningen, indtager mere mælk og magre mælkeprodukter uden for skoletiden. Resultaterne indikerer derfor, at skolemælksordningen har en positiv betydning for elevernes indtag af mælk og magre mælkeprodukter. Det samme blev konkluderet i evalueringen fra 2017/18. De ordningsansvarlige vurderer desuden, at de færreste selv

ville tage mælk med, hvis der ikke var en skoleordning, da mælken i en del tilfælde ikke ville kunne holde sig kold.

Dog kan den påviste sammenhæng skyldes en anden årsagssammenhæng, end at skoleordningen påvirker elevernes indtag af mælk. For skoleordningen for mælk er der oftest tale om individuelle tilmeldinger, hvor forældre tilmelder og betaler for deres børns mælk. Det er derfor oplagt at antage, at de elever, der godt kan lide mælk, er mere tilbøjelige til at være tilmeldt ordningen. Hvis der er en sammenhæng mellem deltagelse i skoleordningen for mælk og præference for at drikke mælk, kan man også forestille sig, at elever, der deltager i ordningen, er mere tilbøjelige til at drikke mælk uden for skoletiden. Det kan derfor ikke udelukkes, at øget indtag af mælk uden for skoletiden skyldes bagvedliggende faktorer (præference for mælk) og ikke en direkte påvirkning fra skoleordningen.

Samlet set konkluderes det derfor, at skolemælksordningen har en effekt på skolebørns indtag af mælk i skoletiden, mens det er mere usikkert hvad effekten er på indtag af mælk uden for skoletiden.

Figur 15 Gennemsnitlig indtag af mælk og magre mælkeprodukter i milliliter pr. dag fordelt på deltagelse i ordningen.
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

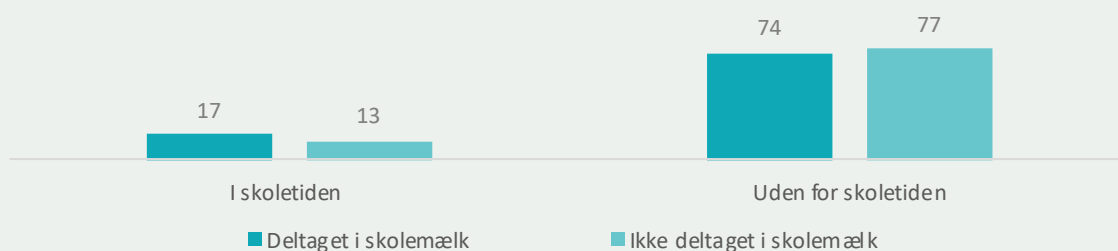
Ingen målbar effekt af skoleordningen på indtag af usunde drikke

Figur 16 viser, elevernes gennemsnitlige kalorieindtag (kcal) pr. dag fra usunde drikke i og efter skole, et glas er defineret som 250 ml. og der er fundet kalorieindhold (kcal) pr. 100 ml. af hver fødevarer. Se udregning i bilag G.4.

Derudover viser figur 16, at de elever, der modtager skolemælk, indtager en smule flere kalorier (kcal) fra usunde drikkevarer i skoletiden, men at

de elever, der ikke modtager skolemælk, indtager en smule flere kalorier fra usunde drikkevarer uden for skoletiden, der ses dog ikke en signifikant forskel. Det kan derfor ikke konkluderes, at mælk i skoletiden eller uden for skoletiden går i stedet for et sundt alternativ. I basilineevalueringen fra 2017/18 var resultatet, at de elever, der modtager skolemælk, indtager relativt færre kalorier fra usunde drikkevarer i skoletiden, samt uden for skoletiden.

Elevernes gennemsnitlige kalorieindtag pr. dag fra usunde drikke i og efter skole (kcal)

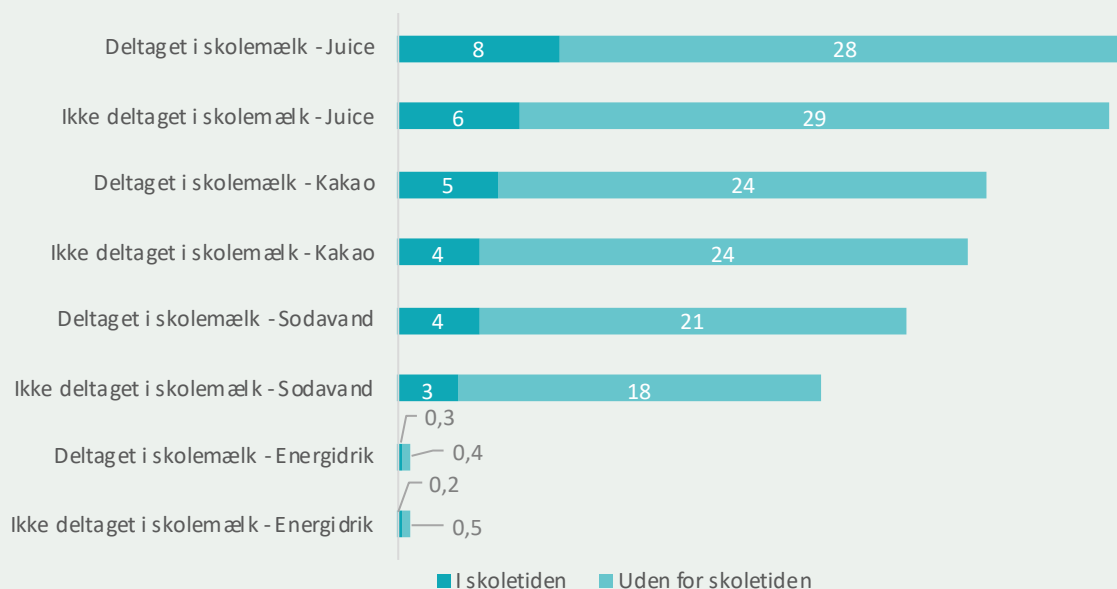

Figur 16 Elevernes gennemsnitlige kalorieindtag pr. dag fra usunde drikkevarer i og efter skole
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Figur 17 viser, hvor mange kalorier (kcal), forældre mener, at deres børn indtager fra forskellige usunde drikkevarer, de har kunne vælge i spørgeskemaet. Her ses, at eleverne indtager flest kalorier fra juice og dernæst kakao. Kalorieindtaget ser meget lavt ud og dette skyldes, at eksempelvis 376 forældre ud af 434 (hvis børn deltager i ordningen for skolemælk) vurderer, at deres børn "sjældnere/aldrig" drikker sodavand. Derfor er

kalorieindtaget for disse elever 0 kcal. Der er tale om et gennemsnit fordelt på alle respondenter, og derfor vil den høje andel af forældre, der har svaret, at deres børn "sjældnere/aldrig" indtager forskellige usunde drikke, trække det gennemsnitlige kalorieindtag ned. Som tidligere svarer forældrene på vegne af deres børn, og de indsamlede data afspejler derfor ikke nødvendigvis virkeligheden.

Elevernes gennemsnitlige kalorieindtag pr. dag fra usunde drikkevarer i og efter skole

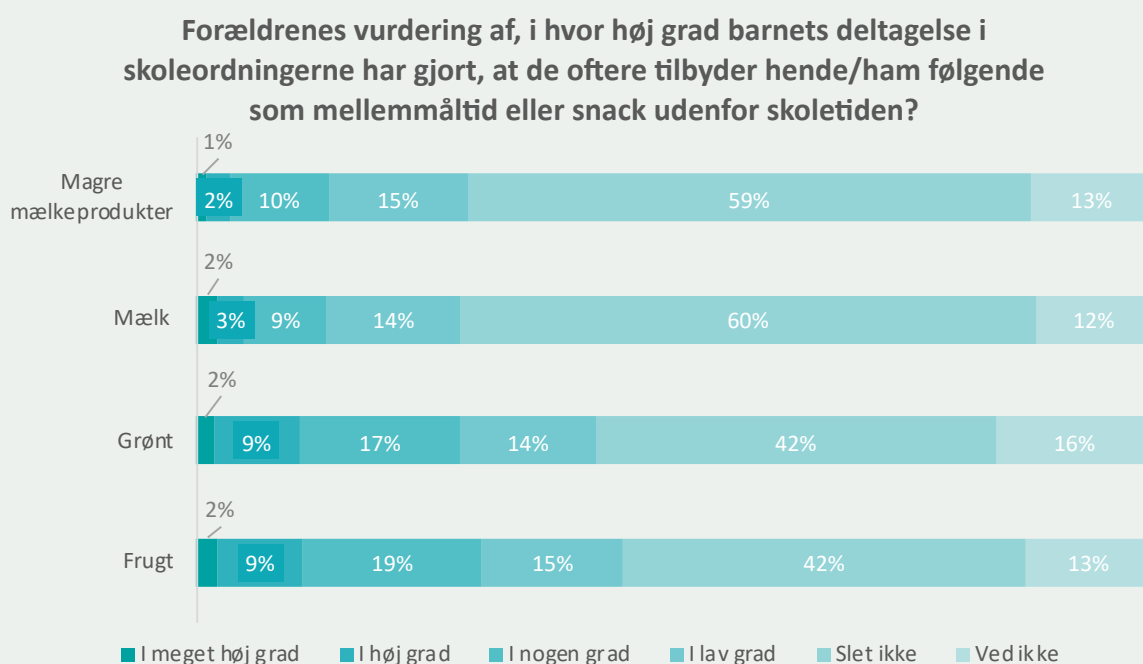
Figur 17 Elevernes gennemsnitlige kalorieindtag pr. dag fra usunde drikkevarer i og efter skole
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Skoleordningen har fået hhv. 30 og 40 pct. af forældrene til at tilbyde mælk, frugt og grønt oftere til deres børn

Figur 18 viser resultaterne af et spørgsmål, hvor forældrene er blevet bedt om at vurdere, om de har ændret adfærd som følge af deres børns deltagelse i skoleordningen. Forældre, hvis børn deltager i skolemælksordningen, er blevet spurgt ind til, om de oftere tilbyder deres barn mælk og magre mælkeprodukter uden for skoletiden efter at have deltaget i skolemælksordningen. Ca. 30 pct. af forældrene svarer, at de i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad tilbyder deres børn mælk og magre mælkeprodukter oftere. Dermed er der ca. 70 pct., der ikke har ændret adfærd. I basemålingen fra evalueringen i 2017/18 var det ca. 60 pct. der ikke havde ændret adfærd.

Forældre, hvis børn deltager i ordningen for skolefrugt og -grønt, er blevet spurgt, om de oftere tilbyder deres barn frugt og grønt efter at have deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt. Her svarer ca. 40 pct., at de i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad oftere tilbyder deres børn frugt og grønt som følge af deltagelse i ordningen for skolefrugt og -grønt. Dette er en smule lavere end resultaterne fra evalueringen i 2017/18.

Dette vurderes at være en væsentlig effekt af skoleordningen, da forældrenes adfærd ift. mad forventes at have stor betydning for børnenes madvaner – dog bør man være opmærksom på, at den forventede effekt er estimeret af forældrene selv, og at den egentlige effekt er mere usikker.

Figur 18 Forældrenes vurdering af, i hvor høj grad barnets deltagelse i skoleordningerne har medført, at de oftere tilbyder barnet følgende som mellemmåltid eller snack uden for skoletiden.

Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

EFFEKTEN AF SKOLEORDNINGEN PÅ BØRNS OG UNGES VIDEN OM SUNDHED

Følgende afsnit vil præsentere data, der kan belyse effektiviteten af de læringsaktiviteter, som følger med skoleordningen, herunder deres rolle og virkning i forbindelse med at forbinde børn med landbruget, øge deres viden om sunde kostvaner og indtag af frugt, grønt og mælk.

5.1. Undervisningsaktiviteter

Skolerne skal gennemføre læringsaktiviteter i forbindelse med deltagelse i skoleordningen, og det er muligt at søge om tilsagn til disse, hvis de udføres ifm. skoleordningen for frugt og grønt. Skolen kan selv tilrettelægge deres læringsaktiviteter, og alternativt stiller Landbrugsstyrelsen læringsmateriale gratis til rådighed i form af en tegneserie til de mindste elever fra 0. til 6. klasse-

trin og en quiz til de større elever fra 7.-10. klassetrin. Læringsaktiviteter skal sigte mod at øge børns kendskab til landbruget, samt oplyse børn om relaterede emner som eksempelvis sunde kostvaner og deres indvirkning på folkesundheden, de nationale kostråd, lokale fødevarekæder, økologisk landbrug, bæredygtig fødevareproduktion og bekæmpelse af madspild.

Landbrugsstyrelsen oplyser, at der ikke har været stor udvikling i de læringsaktiviteter som følger med skoleordningen, de har fortsat en quiz og en tegneserie, som lidt under halvdelen af skolerne benytter. De oplever, at en del skoler selv udarbejder læringsaktiviteter såsom køkkenhaver, madlavning, foredrag om sund kost og gårdbesøg.

⁶ https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhvervSandkasse/Vejledning_Skoleordningen_2022-2023.pdf

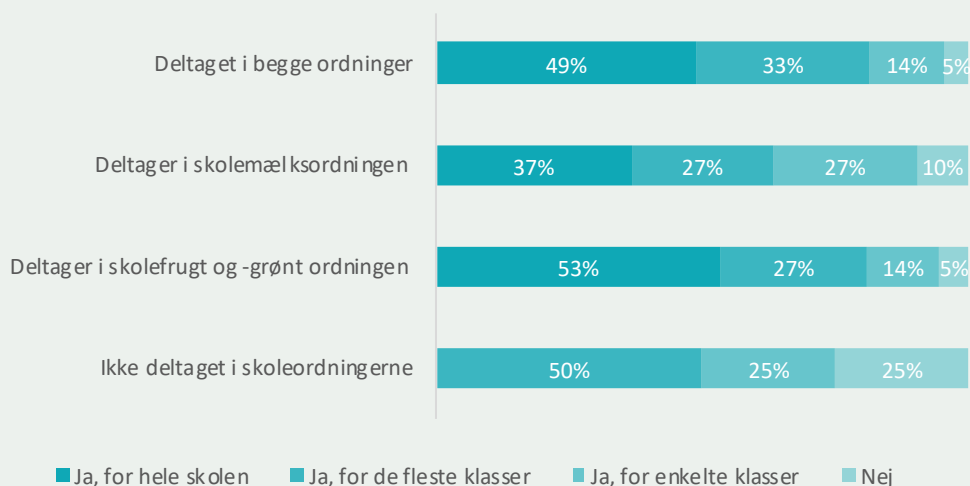
Der ses en stigning i andelen af skoler, der gennemfører læringsaktiviteter siden 2017/2018

Figur 19 viser, i i hvilket omfang skolerne har gennemført undervisning eller andre aktiviteter, der omhandler læring om landbrug og sundhed. Af figuren ses, at særligt skoler, der deltager i ordningen for skolefrugt og -grønt, har gennemført aktiviteter, der omhandler læring om landbrug og sundhed. Der ses en stigning i gennemførelsen af undervisning eller andre aktiviteter, der omhandler læring om landbrug og sundhed siden evalueringen fra skoleåret 2017/2018. I evalueringen fra december 2022 var det hhv. 10% som deltager i skolemælksordningen, der ikke har gennemført undervisning eller andre aktiviteter

og 5% som deltager i ordningen for skolefrugt og -grønt, som ikke har gennemført undervisning eller andre aktiviteter. I 2017/2018 var det 23% fra skolemælksordningen og 14% fra ordningen for skolefrugt og -grønt.

Landbrugsstyrelsen oplyser, at man med ordningen for skolefrugt og -grønt kan få tilskud til læringsaktiviteter, hvilket man ikke kan med skolemælksordningen. Dette kan være en del af forklaringen på, at der gennemføres flere læringsaktiviteter ifm. skolefrugt- og grøntordningen. Derudover har Landbrugsstyrelsen øget fokus på, at det er et krav for deltagelse i ordningen, at der gennemføres læringsaktiviteter samtidig med udlevering af tilskudsberettigede produkter.

Har skolen gennemført undervisning eller andre aktiviteter, der omhandler læring om landbrug og sundhed?

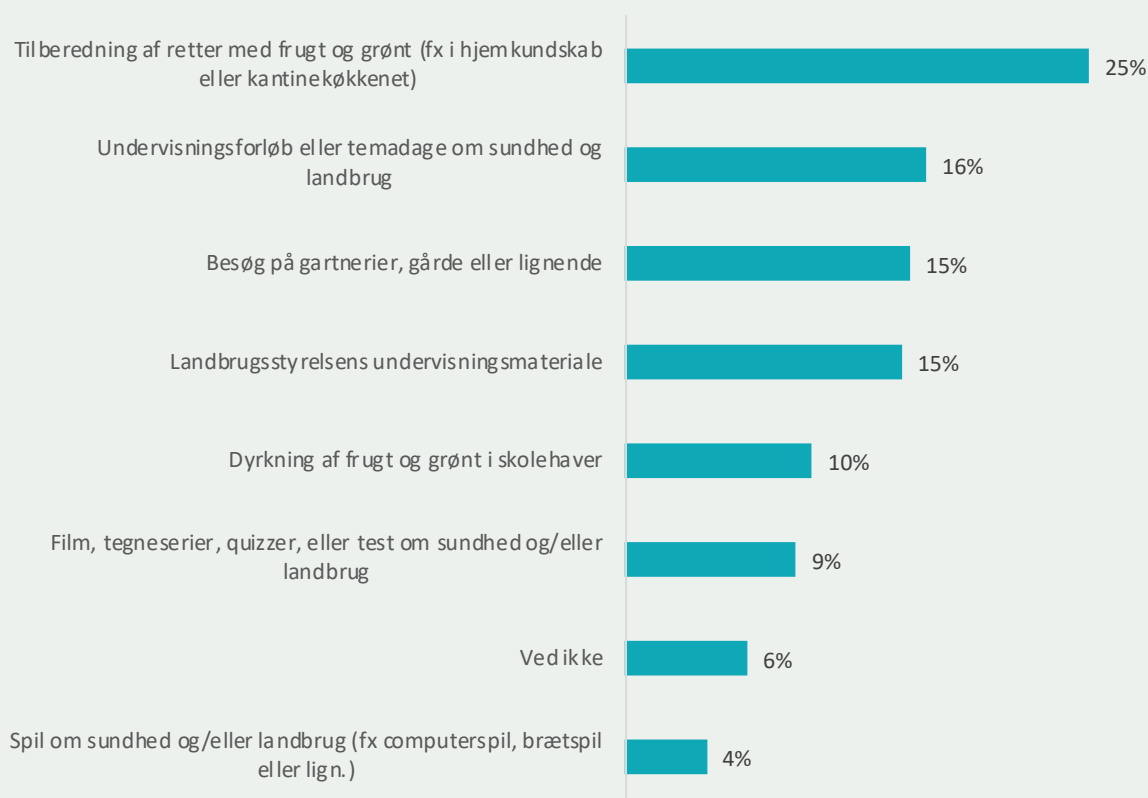
Figur 19 Har skolen gennemført undervisning eller andre aktiviteter, der omhandler læring om landbrug og sundhed?
Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

Samtidig ses et fald i gennemførelse af stort set alle typer af læringsaktiviteter

I forlængelse af ovenstående figur viser figur 20, hvilke aktiviteter skolerne har gennemført. Her fremgår det, at flest skoler har arbejdet med tilberedning af retter med frugt og grønt. 15 pct. har brugt Landbrugsstyrelsens undervisningsmateriale, når de har lavet aktiviteter eller undervisning om sundhed og landbrug. Hvis man kigger på evalueringen i 2017/18 ses der et markant fald i målingen for 2021/2022 ift., hvor stor en andel af skolerne, der har gennemført de forskellige

aktiviteter. Dette resultat er overraskende sammenholdt med resultatet ovenfor, der viser at en større andel af skolerne svarer, at de gennemførte læringsaktiviteter i 2021/2022, end det var tilfældet i 2017/2018. Forklaringen kan være, at de ordningsansvarlige ikke er bekendt med de konkrete aktiviteter, der er gennemført, men at de har en generel opfattelse af, at der er gennemført læringsaktiviteter, måske forstærket af, at de ved at der er krav om at gennemføre læringsaktiviteter ifm. modtagelse af tilskud.

Hvilke aktiviteter har I gennemført på skolen? (flere svar)

Figur 20 Hvilke aktiviteter har I gennemført på skolen?

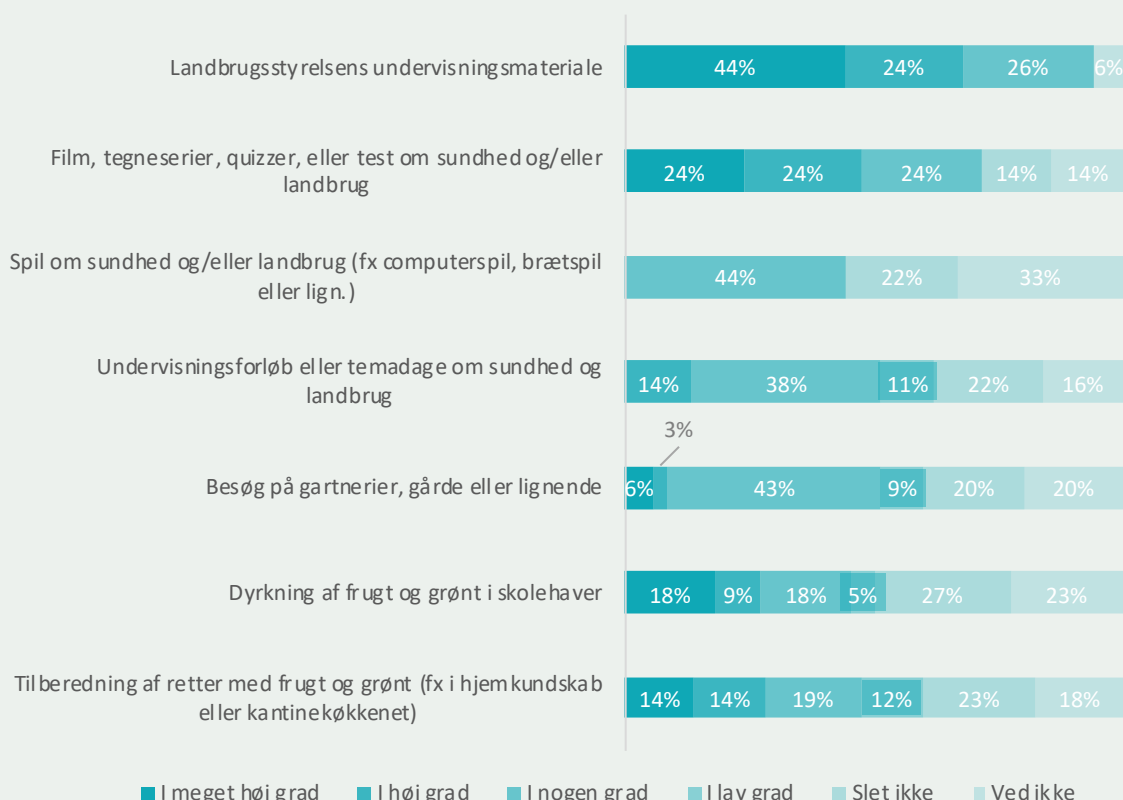
Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

Læringsaktiviteterne angives i mindre grad at være foranlediget af skoleordningen

I figur 21 har de ordningsansvarlige angivet, i hvilken grad de aktiviteter, som de har benyttet, er foranlediget af skoleordningen. Her ses det, at Landbrugsstyrelsens undervisningsmateriale i meget høj grad og høj grad er foranlediget af deltagelse i skoleordningen. Næsthøjst scorerer film, tegneserier, quizzer eller test om sundhed og/eller landbrug. Det noteres også, at relativt mange skoler svarer, at aktiviteterne kun i lav grad eller slet ikke var foranlediget af skoleordningen. Dette harmonerer med, at det i figur 17 fremgår, at ca. 80 pct. af de skoler, der ikke har deltaget i skoleordningen, også har gennemført læringsaktiviteter om sundhed mv. for deres elever.

I et interview med to ordningsansvarlige bliver der spurgt ind til skolernes aktiviteter vedrørende landbrug og sundhed. De ordningsansvarlige fortæller, at de generelt har aktiviteter vedrørende landbrug og sundhed, men at det ikke er særligt knyttet til skoleordningerne. De havde allerede fokus på denne type aktiviteter inden deltagelse i skoleordningerne, så de kan ikke vurdere effekten af de undervisningsaktiviteter, der er foranlediget af skoleordningerne. I de små klasser maler de frugt og grønt og i de større klasser kommer de på landbrugsbesøg og passer skolehaver. I skolehaverne gør de klar, planter og høster. Derudover bruger de maden, de selv har dyrket, i madkundskab.

I hvilken grad var aktiviteterne foranlediget af deltagelse i skoleordningerne?

Figur 21 I hvilken grad var aktiviteterne foranlediget af deltagelse i skoleordningerne?

Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

5.2. Viden om landbrug og sundhed

Følgende afsnit har til formål at belyse eleverne viden om landbrug og sundhed i forhold til deres deltagelse i skoleordningen.

Forældrene vurderer generelt, at deres børn har viden om sund kost

Figur 22 viser, at stort set alle forældre angiver, at deres barn i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad har en viden om sund kost generelt. Kun 3-5 pct. angiver i lav grad. Denne fordeling svarer stort set til den baselinemåling, der blev lavet i begyndelsen af evalueringsperioden (skoleåret 2017/2018).

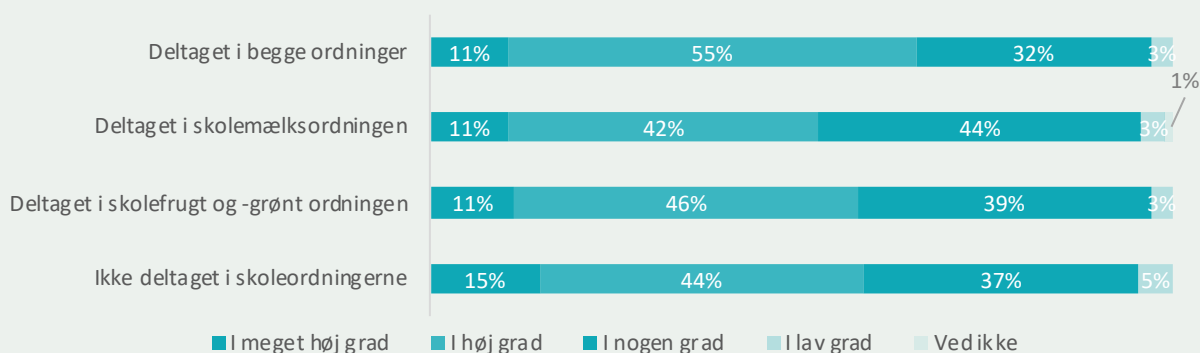
Der ses en lille effekt af at have deltaget i frugtordningen ift. estimeret viden om sundhedseffekter ved frugt og grønt

Figur 23 viser, i hvilken grad forældrene vurderer, at deres børn har viden om sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt i forhold til, om deres børn har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt. 73 pct. af de forældre, hvis børn deltager i ordningen for skolefrugt og -grønt vurderer, at

deres børn i meget høj grad eller høj grad kender til sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt. Denne fordeling svarer stort set til evalueringen i 2017/18, hvor 75 pct. af de forældre, hvis børn deltager i ordningen for skolefrugt og -grønt vurderede, at deres børn i meget høj grad eller høj grad kender til sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt.

For de børn, der ikke deltager i skolefrugt og -grøntordningen vurderes det af 65 pct. af forældrene, at deres børn i meget høj grad eller høj grad kender til sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt. I evalueringen i 2017/18 var resultatet 63 pct, og dermed også meget sammenligneligt. Det ses dermed, at forældre til børn, der har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt, i lidt højere grad vurderer, at deres børn har meget høj grad eller høj grad af viden om sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt. Hvis svarmuligheden "i nogen grad" også tages i betragtning, er der mindre forskel på forældrenes vurdering af vidensniveauet for hhv. børn, der har deltaget og børn, der ikke har deltaget i ordningen.

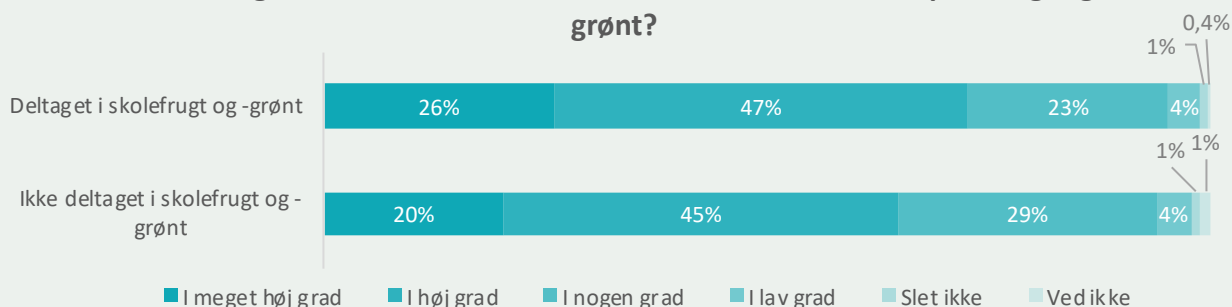
I hvilken grad har dit barn viden om sund kost generelt?

Figur 22 I hvilken grad har dit barn viden om sund kost generelt?

Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

I hvilken grad har dit barn viden om sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt?

Figur 23 I hvilken grad har dit barn viden om sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt?

Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Der ses en meget lille effekt af at have deltaget i skoleordningen ift. estimeret viden om sundhedsfordele ved mælk

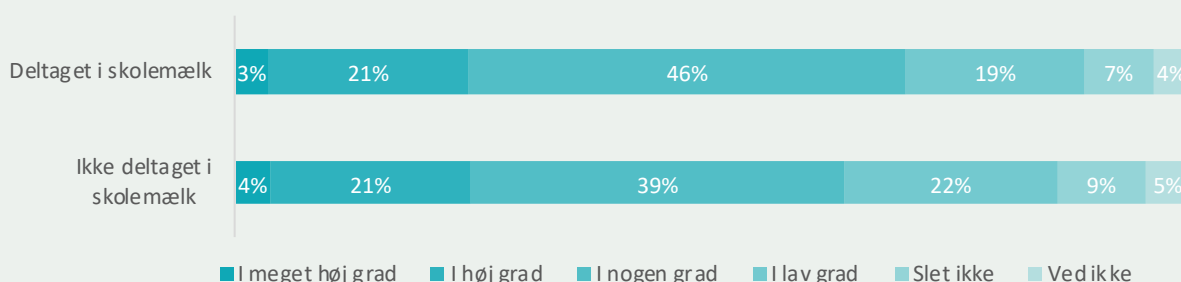
Figur 24 viser, i hvilken grad forældrene vurderer, at deres børn har viden om sundhedsfordelene ved at drikke/spise magre mælkeprodukter i forhold til, om deres børn har deltaget i skolemælksordningen. Der ses en meget lille forskel på vurderingen fra de forældre, hvis børn deltager i skolemælksordningen, og de, hvis børn ikke deltager i skolemælksordningen, dog kun ift. svarmuligheden "nogen grad af viden". Ca. hver fjerde i begge grupper angiver, at deres barn i meget høj grad eller i høj grad har viden om sundhedsfordelene ved at drikke/spise magre mælkeprodukter – hvis man inddrager svarmuligheden "i nogen grad", ses der en lille effekt af at

have deltaget i skolemælksordningen (70 pct. for deltagere ift. 64 pct. for ikke-deltagere).

Skoleordningen har ingen klar effekt ift. viden om fødevarerproduktion

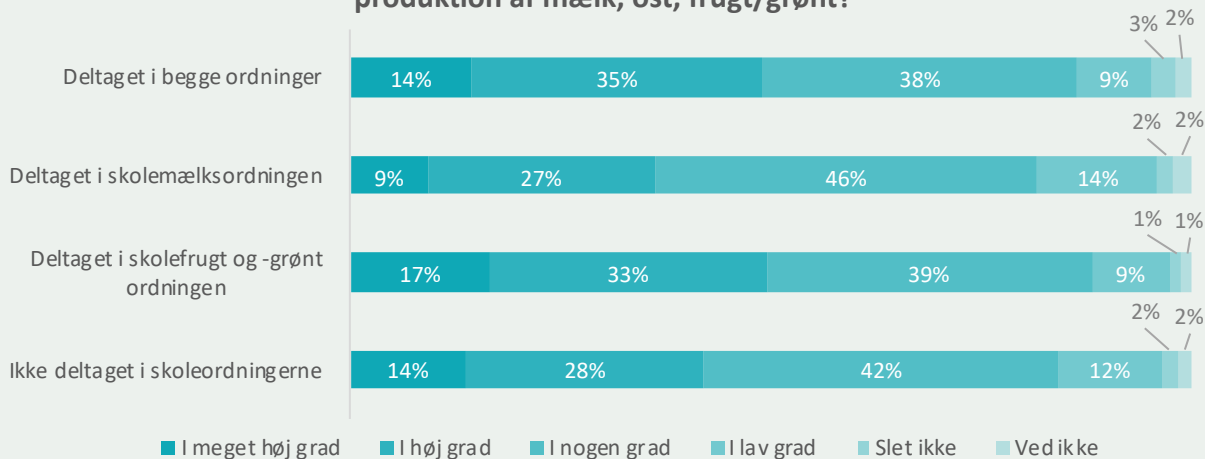
Figur 25 beskriver, i hvilken grad børnene har viden om, hvordan fødevarer produceres. Her svarer 49 pct. af forældre med børn, som har deltaget i begge ordninger, at deres børn har viden herom i meget høj grad eller i høj grad, det samme gælder for 36 pct. af forældre hvis børn har deltaget i skolemælksordningen, 50 pct. af forældre hvis børn har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt og 42 pct. af forældre hvis børn ikke deltager i skoleordningen. Der ses dermed ikke en klar effekt af deltagelse i skoleordningerne ift. viden om fødevarerproduktion.

I hvilken grad har dit barn viden om sundhedsfordelene ved at drikke/spise magre mælkeprodukter?

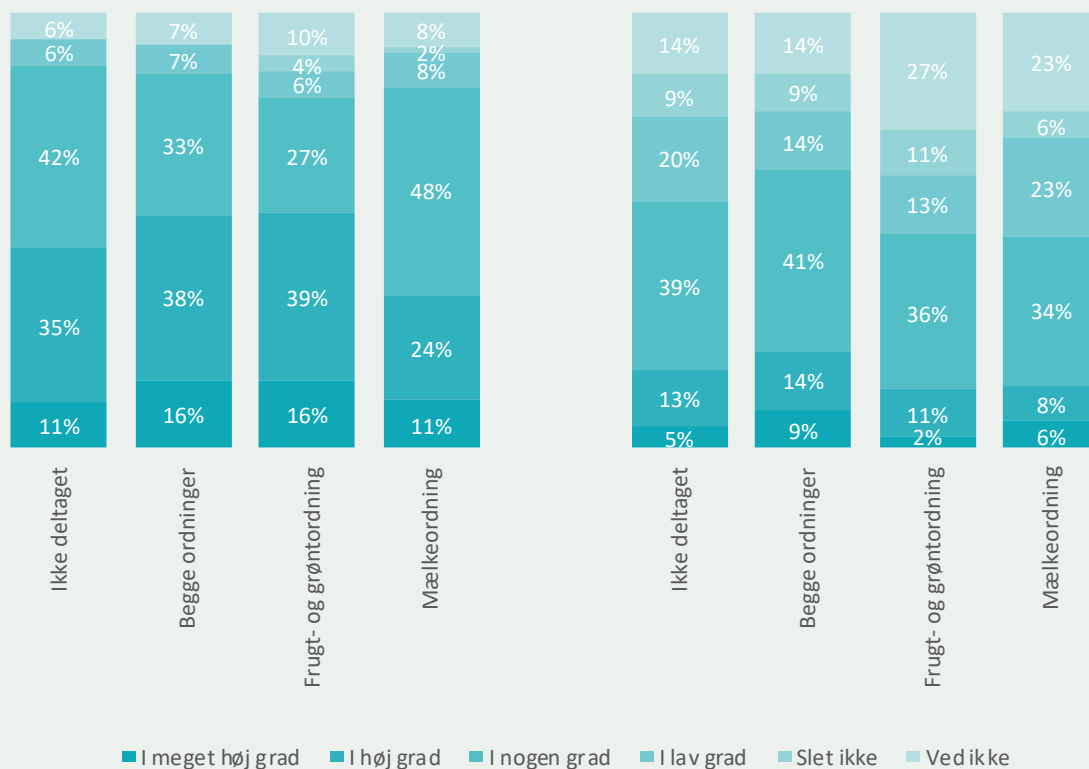
Figur 24 I hvilken grad har dit barn viden om sundhedsfordelene ved at drikke/spise magre mælkeprodukter?
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

I hvilken grad har dit barn viden om hvordan fødevarer produceres, fx produktion af mælk, ost, frugt/grønt?

Figur 25 I hvilken grad har dit barn viden om hvordan fødevarer produceres?
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

I hvilken grad vurderer du, at disse aktiviteter har givet dit barn mere viden om sundhedsfordelene ved at spise følgende?

Figur 26 I hvilken grad vurderer du, at disse aktiviteter har givet dit barn mere viden om sundhedsfordelene ved at spise følgende?
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Forældrene vurderer, at læringsaktiviteter generelt har betydning for børnenes vidensniveau

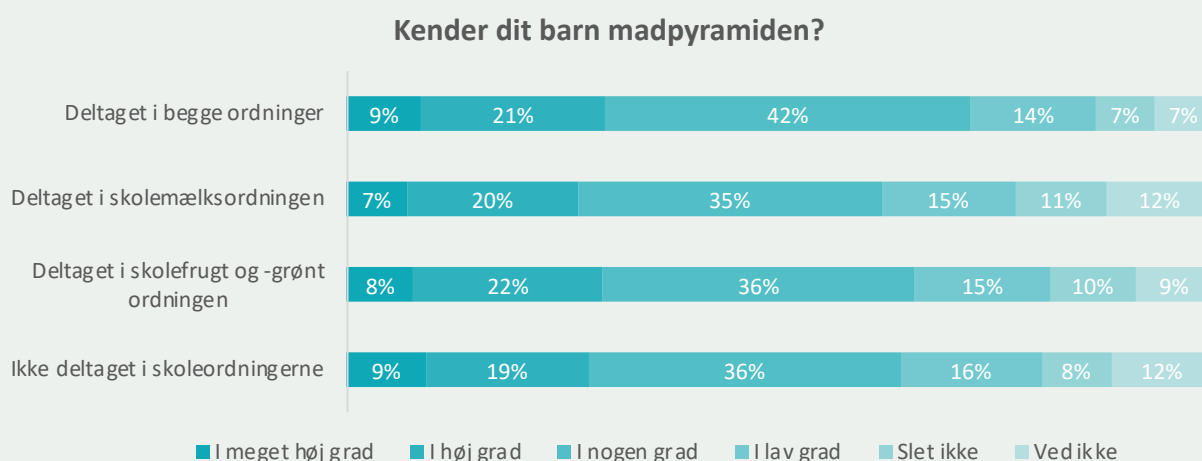
Figur 26, viser i hvilken grad forældre vurderer, at deres barn har fået mere viden om sundhedsfordelene ved hhv. at spise/drikke frugt, grønt og magre mælkeprodukter ved at deltage i læringsaktiviteter (uafhængigt af om læringsaktiviteterne er gennemført som led i en skoleordning). For sundhedsfordelene ved at spise forskellige typer frugt og grønt svarer flest forældre i meget høj grad og i høj grad for de børn, der har deltaget i

ordningen for skolefrugt og -grønt, samt de børn, der har deltaget i begge ordninger. For sundhedsfordelene ved at spise/drikke magre mælkeprodukter svarer flest, der deltager i begge ordninger i meget høj grad og i grad, dernæst kommer de, der ikke har deltaget i nogle af ordningerne. Det vurderes, at skoler, uanset deltagelse i ordningen eller ej, udfører læringsaktiviteter, der omhandler sundhedsfordelene ved at spise og drikke frugt, grønt og magremælkeprodukter. Dermed ses ikke den store forskel i forhold til de elever, der deltager i skoleordningerne.

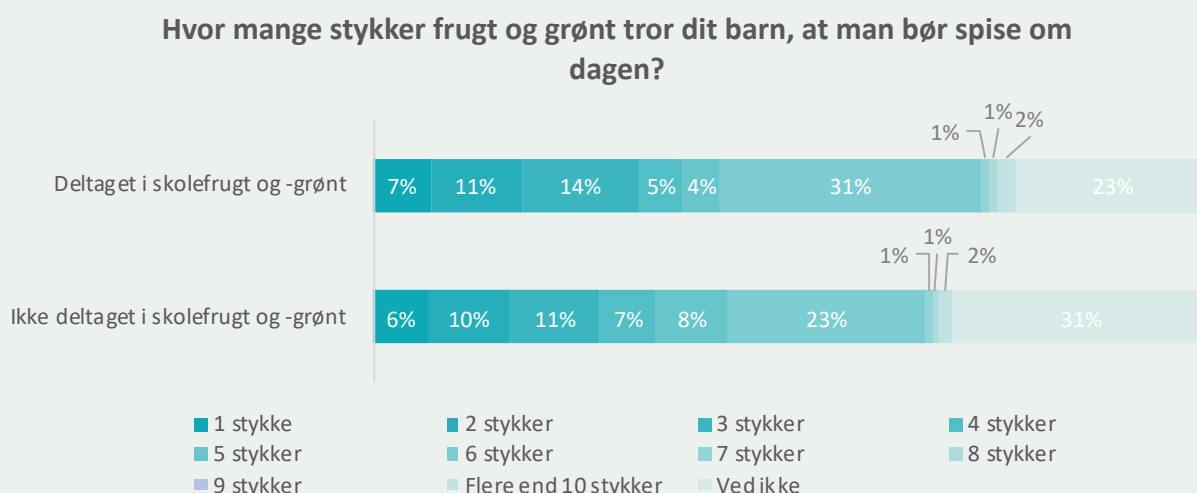
Ingen tydelig effekt af skoleordningen ift. konkret kendskab til madpyramiden eller anbefalet indtag af frugt/grønt

Figur 27 viser, hvor stor en andel af forældrene, der vurderer, at deres barn kender madpyramiden. Det ses, at kendskab til madpyramiden er mest udbredt blandt de børn, som deltager i begge ordninger (72 pct. ift. 66 pct. ved skolefrugt- og grønt og 62 pct. ved mælk). Dog er kendskabet højere blandt de børn, der ikke har deltaget i en ordning, end blandt de børn, der har deltaget i mælkeordningen, og det er dermed svært at sige noget entydigt om effekten af skoleordningerne på viden om madpyramiden.

Ydermere er forældrene blevet spurgt, hvor mange stykker frugt og grønt, deres børn mener og tror, at man bør spise om dagen. Fødevarerstyrelsens anbefaling for børn mellem 4 og 10 år er at spise 400-600 g. frugt og grønt svarende til 4-6 stykker frugt og grønt om dagen, mens anbefalingen for børn over 10 år er 600 g. frugt og grønt, svarende til 6 stykker frugt og grønt om dagen. Figuren viser, at 40 pct. af forældrene hvis børn har deltaget i frugtordningen svarer 4, 5 eller 6, mens det samme gælder for 38 pct. af de forældre, hvis barn ikke har deltaget i ordningen – der er dermed ikke en betydelig forskel.

Figur 27 Kender dit barn madpyramiden?
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Figur 28 Hvor mange stykker frugt og grønt tror dit barn, at man bør spise om dagen?
Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

6

VURDERING AF SKOLEORDNINGENS IMPLEMENTERING I DANMARK

Følgende afsnit har til formål at belyse tilfredsheden med skoleordningen blandt forældre og blandt ordningsansvarlige, både ift. administration, information om ordningen mv., men også ift. om formålet med ordningerne vurderes at være hensigtsmæssigt samt om det vurderes at blive opnået med den nuværende implementering.

6.1. Ordningsansvarlige

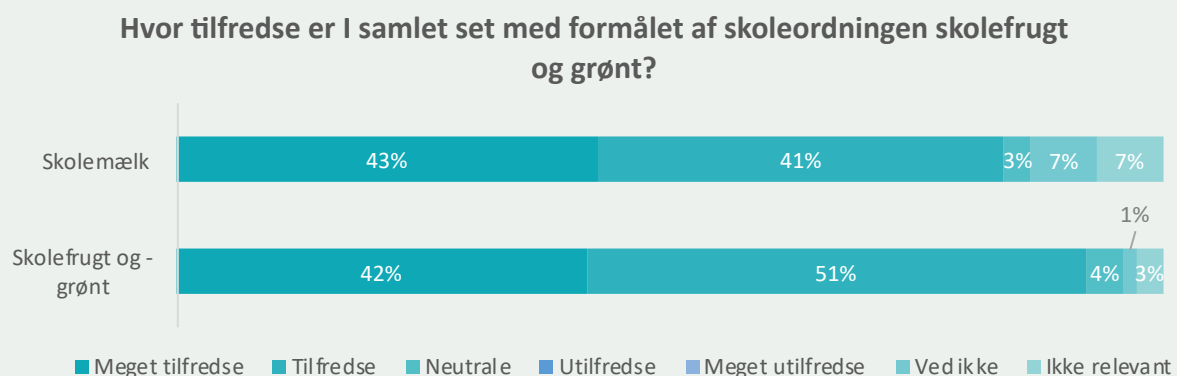
Følgende afsnit beskriver de ordningsansvarliges holdning til skoleordningen, herunder formål, administration og levering.

Stor tilfredshed med skoleordningens formål

Overordnet er de ordningsansvarlige blevet bedt om at bedømme deres tilfredshed med skoleordningens formål. Figur 29 viser, at der er stor

tilfredshed med begge skoleordninger. 84 pct. har svaret, at de er meget tilfredse eller tilfredse med, at skolemælksordningen findes. 93 pct. har svaret, at de er meget tilfredse eller tilfredse med, at ordningen for skolefrugt og -grønt findes.

De interviewede ordningsansvarlige er tilknyttet en skole, der har valgt, at alle elever skal modtage frugt og grønt, og at skolen betaler merprisen udover tilskuddet fra Landbrugsstyrelsen. De ordningsansvarlige udtrykker, at de er mere end meget tilfredse med ordningen. Den giver børn, som ikke ville få frugt og grønt med hjemmefra, mulighed for at få det i skoletiden, og for dem gør det en stor forskel med tilskud til frugt- og grøntordningen, da de ellers ikke ville kunne tilbyde det til deres elever.

Figur 29 Hvor tilfredse er I samlet set med formålet af skoleordningerne?
Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

Generel tilfredshed med administrationen, omend dokumentationskrav er besværlige!

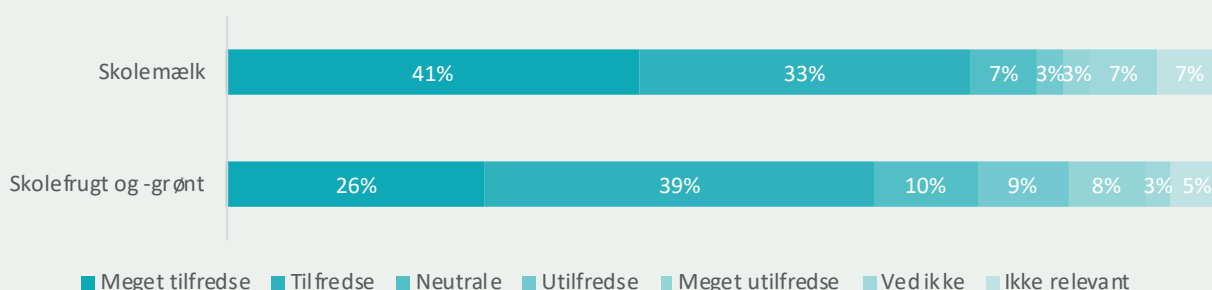
Figur 30 viser, at de ordningsansvarlige overordnet er meget tilfredse eller tilfredse med administrationen af skolemælksordningen svarende til 74 pct. Lidt lavere er tilfredsheden med administration af ordningen for skolefrugt og -grønt svarende til 65 pct. Der ses her et lille fald i tilfredsheden fra baselineevalueringen i 2017/18. I spørgeskemaet oplyser flere ordningsansvarlige, at processen med at indsende dokumentation i form af fakturaer er besværlig, og en enkelt skriver, at det økonomiske tilskud ikke står mål med arbejdsindsatsen.

En efterskole køber frugt og grønt gennem samme leverandør som de benytter til andet mad, men ansøger selv om tilskud til frugt og grønt gennem Landbrugsstyrelsen. De pointerer, at det er et stort arbejde at tælle hver slags frugt og grønt sammen, når der skal sendes en anmodning om udbetaling til Landbrugsstyrelsen.

Derudover mener efterskolen, at det er nemmere at søge om tilskud til skolemælksordningen, der er fortløbende, og der er et ønske, om at der på ordningen for skolefrugt og -grønt kommer mulighed for at søge om tilskud/tilsagn mere end en gang om året. Ifølge Landbrugsstyrelsen kan man dog søge om tilskuddet to gange årligt. Ansøgeren bestemmer selv, om de vil søge halvårligt eller helårligt.

Det fremgår af kontakten med flere skoler, at der er mange, der ikke kender til skoleordningerne og mulighederne for at få tilskud, særligt til frugt og grønt. I interviewet med de ordningsansvarlige fremgår det, at de kun deltager i frugtordningen, fordi en af dem tidligere havde arbejdet med ordningen på en anden skole. Vurderingen af, at informationsniveauet om ordningerne er lavt, bekræftes af sagsbehandler fra Landbrugsstyrelsen, der ikke kender til, at der deles information om ordningen andre steder end på Landbrugsstyrelsens egen hjemmeside.

Hvor tilfredse er I samlet set med administrationen af skoleordningen skolefrugt og grønt?

Figur 30 Hvor tilfredse er I samlet set med administrationen af skoleordningerne?

Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

Flere skoler er tilfredse med brugen af leverandører, der letter den administrative byrde!

Spørgeskema og interview med ordningsansvarlig viser, at tilfredsheden med administrationen afhænger af, om skolen selv håndterer administrationen, eller om leverandøren ordner det meste.

De interviewede ordningsansvarlige er tilfredse med administration af deres skolemælksordning, som kører igennem skolemælk.dk, hvor forældre selv kan bestille direkte, og skolen dermed ikke står for at søge om tilskud. De ser generelt, at det er mest i de små klasser, at der bliver modtaget skolemælk, da interessen for mælken daler med årene. Ift. frugt- og grøntordningen benytter skolen også en leverandør, som ordner det meste, skolen skal blot skrive under for at få tilskud til frugt og grønt. Skolen får dermed støtten direkte

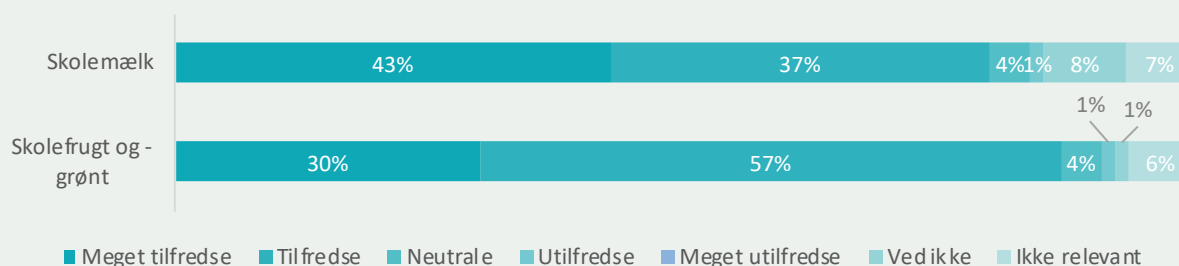
og oplever ingen problemer i deres samarbejde med leverandøren.

Den interviewede leverandør fortæller, at de har oplevet store udfordringer med at komme i gang med at levere frugt og grønt til skoler. De oplever, at det er svært at vide, hvad puljen ender på, og således hvilken egenbetaling skolerne har, hvilket gør det svært for skolerne at sige ja til leverandøren.

Stor tilfredshed med leverancer af mælk, frugt og grønt

Figur 31 viser de ordningsansvarliges tilfredshed med leveringen af skolemælk og skolefrugt og -grønt. 80 pct. er meget tilfredse eller tilfredse med leveringen af skolemælk og 87 pct. er meget tilfredse eller tilfredse med leveringen af skolemælk.

Hvor tilfredse er I samlet set med leveringen af skoleordningen skolefrugt og grønt?

Figur 31 Hvor tilfredse er I samlet set med leveringen af skoleordningerne?

Kilde: Survey blandt ordningsansvarlige, december 2022

6.2. Elever og forældre

Følgende afsnit beskriver elever og forældres holdning til ordningerne ud fra forældrenes besvarelser i spørgeskemaet samt elevernes udsagn fra fokusgruppeinterview.

Størst tilfredshed med ordningen for skolefrugt og -grønt

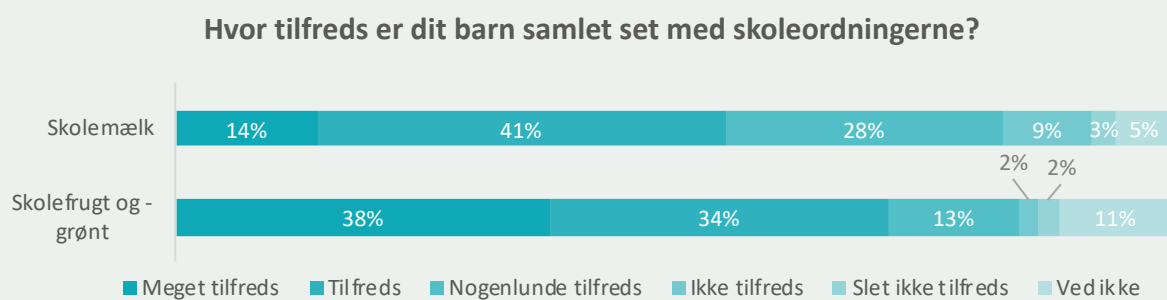
Figur 32 viser, at der generelt er størst tilfredshed med ordningen for skolefrugt og -grønt, hvor 72 pct. svarer, at de er meget tilfredse eller tilfredse med ordningen. For skolemælksordningen er der 55 pct., der er meget tilfredse eller tilfredse. Elever fra 5.klasse uddyber i fokusgruppeinterviewet, at de ikke længere modtager skolemælk, og at de kun gjorde det i de mindre klasser. Eleverne husker, at de i de mindre klasser modtog en seddel, hvor de kunne bestille mælk, denne modtager de ikke længere og tror derfor ikke længere, at de kan få det. Den ordningsansvarlige på skolen beskriver dog, at det er muligt at få skolemælk i de større klasser, men at alt foregår online. Det er derfor deres forældre, der skal tilgå et online link via Aula, dette kan derfor være årsagen til at eleverne ikke ved, at det er muligt at få mælk, hvis forældre fravælger ordningen og/

eller ikke videreformidler muligheden for mælk til deres børn. Derudover kan forældre også overse denne besked.

Eleverne er alle igennem deres skole tilknyttet skolefrugt- og grøntordningen. De får i ordningen kun frugt, men der er generel tilfredshed med ordningen.

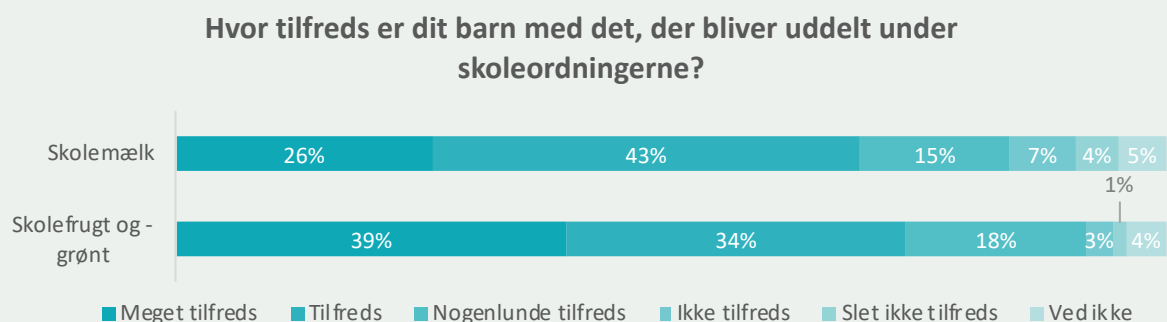
Øget tilfredshed med det uddelte frugt og grønt siden 2017/2018

Figur 33 viser børnenes tilfredshed med den frugt, grønt og mælk, der bliver uddelt, baseret på deres forældres besvarelser. Figuren viser, at 69 pct. er meget tilfredse eller tilfredse med den mælk, der er blevet uddelt som en del af skolemælksordningen. Dette er svarende til baselineevalueringen fra 2017/18. Det ses, at 73 pct. er meget tilfredse eller tilfredse med det frugt og grønt, der bliver uddelt som en del af ordningen for skolefrugt og -grønt. Dette er en stigning med 25 procentpoint siden baselineevalueringen i 2017/18. Der ses dermed en tendens til, at tilfredsheden med de uddelte produkter er steget for skolefrugt og -grønt, mens den er stabil for skolemælk.

Figur 32 Hvor tilfreds er dit barn samlet set med skoleordningerne?

Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

Figur 33 Hvor tilfreds er dit barn med det, der bliver uddelt under skoleordningerne?

Kilde: Survey blandt forældre, december 2022

I fokusgruppeinterview med elever, der er med i ordningen for skolefrugt og -grønt, blev børnene bedt om at angive det, de synes, var godt ved ordningen (grønne post-its) og det, de synes, var mindre godt ved ordningen (røde post-its). Deres svar i kondenseret form kan ses i følgende figur 34.

Eleverne var generelt glade for at kunne få frugt og grønt inden det lille frikvarter, men syntes ikke, at den lette tilgængelighed betød noget for, hvor meget frugt og grønt, de indtager hver dag. I klassen har de den regel, at hvis der stadig er mere frugt efter frikvarteret, må man tage et til stykke.

Det største kritikpunkt ifølge eleverne er, at

kvaliteten af frugten ikke altid er lige god. Kvaliteten betyder meget for eleverne. Hvis de ikke synes, den er i orden, fravælger de frugten. Det generelle billede fra eleverne er dog, at det meste af frugten bliver spist, da andre elever ellers bare tager flere stykker.

Derudover har flere elever et ønske om flere tropiske frugter, og de synes ikke, at den frugt, de modtager, er varieret nok og lidt for kedelig. De ønsker frugter og grøntsager som mango, avocado, papaya og dragefrugt. Om sommeren får de vandmelon, som alle børnene i interviewet glæder sig til. Den ordningsansvarlige nævner, at det er deres køkken, der udleverer frugten til klasserne, og dem der står for at skære melon ud.

DET GODE	DET DÅRLIGE
<ul style="list-style-type: none"> • Når de [frugt og grønt] er forskellige • Klementiner, pære, æbler, vandmelon • Frugter er lækre, når de er friske 	<ul style="list-style-type: none"> • Frugterne er nogle gange lidt for bløde • Frugterne er nogle gange lidt for hårde • Vi får tit det samme • Deres konsistens kan være lidt klam • Ønsker flere tropiske frugter som papaya • Bananer, æbler, blommer • Vil gerne have agurk og kiwi

Figur 34 Det gode og det dårlige ved ordningen for skolefrugt og -grønt
Kilde: Fokusgruppeinterview elever

EVALUERINGSDESIGN OG METODE

Evalueringen har til formål at belyse, om ordningen har den ønskede effekt ift. de målsætninger, der er defineret samt om ordningen vurderes at fungere tilfredsstillende. Samtidig skal evalueringen belyse den samlede evalueringsperiode fra 1. august 2017 til 31. juli 2022, og der er derfor behov for flere datapunkter over tid.

Effektevaluering af ordningen

Det primære formål med evalueringen er at undersøge, om tilskud til frugt, grønt og mælk har den ønskede effekt i form af øget indtag af og viden om disse fødevarergrupper blandt børn og unge og på længere sigt en generel positiv effekt på børns og unges sundhed.

Det er udfordrende at vurdere den direkte effekt af, at der gives tilskud til skolefrugt, -grønt og -mælk, da børns og unges kostvaner og generelle sundhed er påvirket af en lang række andre faktorer, herunder i særlig grad de vaner, de har med hjemmefra ift. kost og sundhed, men også generelle samfundstendenser ift. kost og sundhed.

For at understøtte et robust evalueringresultat er undersøgelsen tilrettelagt således, at der på forskellige måder kontrolleres for de bagvedliggende faktorer. For det første omfatter dataindsamlingen en række baggrundsvariable, der kan bruges til at kontrollere for, om eventuelle effekter af skoleordningen skyldes eksempelvis socioøkonomiske forskelle. For det andet omfatter dataindsamlingen en kontrolgruppe, hvis børn ikke har fået skolemælk og -frugt/grønt med tilskud. Ved at sammenligne kontrolgruppen og "stimuli"-gruppen kan det sandsynliggøres, at eventuelle forskelle på indtag af visse madvarer og viden om

sund kost skyldes, at den ene gruppe har fået skolefrugt, -grønt og/eller -mælk.

Vi har desuden gennemført et fokusgruppeinterview med en gruppe elever fra 5. klassetrin, der har været en del af skolefrugt- og grøntordningen for at få en dybere forståelse for denne gruppes kostvaner og viden om sund kost.

Evaluering af tilfredshed med ordningen

I tillæg til at undersøge skoleordningens effekt på indtag af og viden om sund kost, har evalueringen også haft til formål at undersøge tilfredsheden med hhv. ordningen for skolemælk og ordningen for skolefrugt og -grønt.

For at undersøge dette har vi spurgt forældre, hvis børn har modtaget frugt, grønt og/eller mælk med tilskud om de er tilfredse med ordningen på en række parametre via et spørgeskema.

Vi har desuden udsendt et spørgeskema til de ordningsansvarlige på de skoler, som har fået tilskud til frugt, grønt og mælk.

I tillæg er der gennemført et interview med en ordningsansvarlig på en skole for at få en dybere forståelse, samt afklaret spørgsmål fra spørgeskemaet.

Sidst er en frugt og grønt distributør interviewet for at få indblik i deres arbejde med skoleordningen, tilfredshed med administrationen og generelt med ordningen.

Evaluering af effekt og tilfredshed over tid

Kommissionens retningslinjer foreskriver, at evalueringen skal se på hele evalueringsperioden.

⁷ Listen over skoler, der har fået tilskud fra en af de to skoleordninger i løbet af evalueringsperioden, er udleveret af Landbrugsstyrelsen. Nogle af tilskudsmodtagerne er distributører af skolefrugt og -mælk, og det har således ikke været muligt at udsende spørgeskema til ordningsansvarlige på de skoler, der ikke har været direkte tilskudsmodtagere.

For at imødekomme dette suppleres data, der er indsamlet i løbet af efteråret 2022 med resultater af evaluering af skoleordningen for frugt og grønt og skoleordningen for mælk, der er gennemført i 2019 med data fra skoleåret 2017/2018. For at understøtte, at data fra de to evalueringer kan sammenlignes, er spørgeskemaerne til både forældre og ordningsansvarlige i så høj grad som muligt formuleret på samme måde som i den tidligere evaluering.

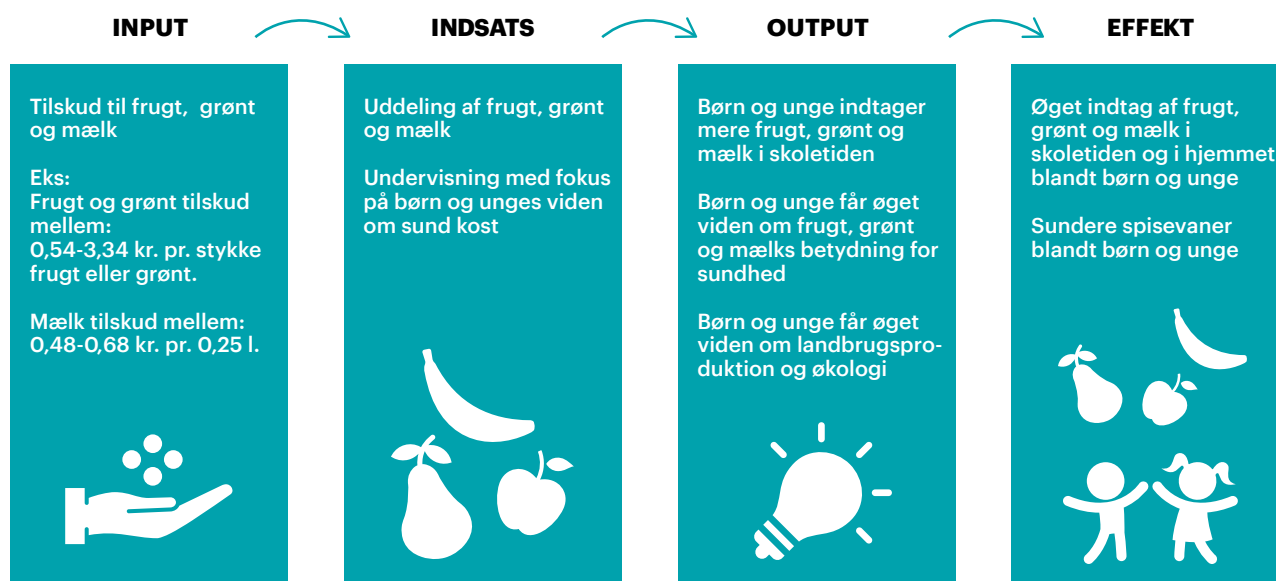
Det var ikke muligt at få rådata fra Landbrugsstyrelsen og derfor blev de akkumulerede resultater fra evalueringen i 2019 brugt.

7.1. Interventionslogik og indikatorer

For at sikre, at evalueringen kan bruges til at svare på de opstillede evalueringsspørgsmål, har vi indledningsvist opstillet en model over den forventede interventionslogik. Modellen ses i figur 35.

Denne model viser det forventede forhold mellem input i form af tilskud og målsætningen for effekten af skoleordningen, der er fastlagt i den nationale strategi.

- **Inputindikatorer:** Registrerer at der er givet tilskud til frugt, grønt, og mælk hos skoler.
- **Indsatsindikatorer:** Registrerer omfanget af uddeling af frugt, grønt, og mælk samt omfanget af undervisning med fokus på fordelene ved at spise frugt og grønt og drikke mælk.
- **Outputindikatorer:** Opgør resultatet af hvorvidt skolebørn indtager mere frugt, grønt og mælk i skoletiden. Samt om skolebørnene får øget viden om frugt, grønt og mælks betydning for sundhed.
- **Effektindikatorer:** Vurderer det overordnede resultat af implementeringen af ordningerne, f.eks. øget indtag af frugt, grønt og mælk hos skolebørnene og/eller sundere spisevaner blandt børn.

Figur 35 Interventionslogik for tilskud til skoleordningerne

EVALUERINGS-SPØRGSMÅL	INDIKATORER	DATA-INDSAMLING
<p>Output: Børn og unge indtager mere frugt, grønt og mælk i skoletiden</p> <p>Effekt: Øget indtag af frugt, grønt og mælk i skoletiden og i hjemmet</p> <p>Effekt: Sundere spisevaner blandt børn og unge</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ændring i børns direkte og indirekte indtag af frisk frugt og grønt • Ændring i børns direkte og indirekte indtag af mælk • Procentdelen af børn, der opfylder det anbefalede indtag på fem eller flere stykker frugt og grønt om dagen • Procentdelen af børn, der opfylder det anbefalede indtag af mælk og mejeriprodukter pr. dag som de nationale sundhedsmyndigheder anbefaler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spørgeskema • Fokusgruppe-interview • Interview
<p>Output: Børn og unge får øget viden om frugt, grønt og mælks betydning for sundhed</p> <p>Output: Børn og unge får øget viden om landbrugsproduktion og økologi</p> <p>Effekt: Øget indtag af frugt, grønt og mælk i skoletiden og i hjemmet blandt børn og unge</p> <p>Effekt: Sundere spisevaner blandt børn og unge</p>	<p>Ændring i kendskabet til landbrugsprodukter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ændring i antallet af frugter og grøntsager, som børn kan genkende • Ændring i procentdelen af børn, der kender til produktionscyklussen for mælk og ost • Ændring i antallet af børn, der er opmærksomme på økologiske produkter <p>Ændring i viden om de sundhedsmæssige fordele ved indtagelse af frugt, grøntsager, mælk og mælkeprodukter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ændring i procentdelen af børn, der ved, hvor mange stykker frugt og grønt de skal spise om dagen • Ændring i procentdelen af børn, der kender til kostpyramiden • Ændring i procentdelen af børn, der er opmærksomme på den negative effekt af mad tilsat salt, fedt og sukker <p>Ændring i holdningen til forbrug af frugt, grøntsager, mælk og mælkeprodukter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ændring i procentdelen af børn, der kan lide at spise frugt og grøntsager (og angivelse af, hvilken frugt og grøntsager de foretrækker) • Ændringen i procentdelen af børn, der kan lide at drikke mælk (og angivelse af, hvilke mælkeprodukter de foretrækker) • Ændring i procentdelen af børn, der gerne vil indtage mere frugt, grøntsager, mælk og mælkeprodukter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spørgeskema • Fokusgruppe-interview • Interview

Tabel 1: Operationslister af indikatorer

For at kunne belyse evalueringsspørgsmålene har vi med afsæt i Kommissionens guide operationaliseret output- og effektvariablerne til målbare indikatorer, som belyses vha. indsamlet data jf. tabel 1.

7.2. Dataindsamling

Dataindsamlingen har bestået af et spørgeskema til forældre, et spørgeskema til ordningsansvarlige, fokusgruppeinterview med elever, interview med ordningsansvarlige, interview Landbrugsstyrelsen, interview med leverandør samt supplerende data.

Idet den samlede skoleordning består af en

skolefrugt og -grøntordning og en skolemælksordning, har evalueringen undersøgt effekten af implementeringen af både skolefrugtordningen samt skolemælksordningen, hvorfor spørgeskemaerne har bestået af to sektioner – en sektion med fokus på indikatorer, der er relevante ift. ordningen for frugt og grønt og en anden sektion med fokus på skoleordningen for mælk. Denne opdeling vil bidrage til et mere detaljeret og retvisende billede samt forståelse af effekten af implementeringen af og tilfredsheden med den individuelle ordning. Opdelingen muliggør også, at det kun er dele af spørgeskemaet, der udsendes til institutioner, der ikke er i målgruppen for begge ordninger.

Spørgeskemaet til forældre udsendes både til forældre på de skoler, der har deltaget i skolefrugt- og/eller skolemælksordningen samt forældre, hvor skolerne ikke indgår på listen over tilskudsmodtagere, der er udleveret af Landbrugsstyrelsen.

Ved at indsamle besvarelser fra begge disse grupper af forældre kan vi efterfølgende sammenligne output- og effektindikatorerne for hhv. den gruppe, der ikke har deltaget i ordningen (kontrolgruppen) og den gruppe, der har deltaget i ordningen (stimuli-gruppen).

Spørgeskemaerne er udsendt som et elektronisk spørgeskema, hvilket har muliggjort en filtrering af spørgsmål til respondenterne afhængigt af deres svar. Eksempelvis vil det kun være forældre, hvis børn har været eller er en del af skoleordningerne, der kan besvare spørgsmål relateret til tilfredsheden med ordningerne. Spørgeskemaet indeholder elementer af et Food Frequency Questionnaire (FFQ), med henblik på at indsamle data om både elevernes og deres forældres spisevaner. FFQ-spørgsmål vil være inspireret af det spørgeskema, som Den Nationale Sundhedsprofil har anvendt i deres tidligere undersøgelser om danskernes spisevaner.

Spørgeskemaet til forældre indeholder følgende sektioner (se spørgeskema i bilag 1):

- Baggrundsinformation
- Dit barns spisevaner
- Viden om sundhed og landbrug
- Erfaring med skoleordningen for skolefrugt og -grønt
- Erfaring med skoleordningen for skolemælk
- Viden om og kendskab til landbrug og fødevarer

Fokusgruppeinterview med børn, der har deltaget i skoleordningen med henblik på at afdække deres indtag af, holdning til og viden om frugt, grønt og mælkeprodukter samt identificere mulige årsager til indtag, holdning og vidensniveau. Fokusgruppeinterviewet foregik fysisk på en skole i Nordvest i København og varede 2 timer. Deltager fra seks elever fra 5. klasse. Programmet var som følger (se drejebog i bilag 3):

- Velkomst og præsentation af evalueringen
- Frugt og grønt

- o En af øvelserne: Der blev hængt billeder op af frugt, grønt og mælk (de som der gives tilskud til igennem Landbrugsstyrelsen) og eleverne skulle derefter krydse det frugt, grønt og mælk af som de modtager.
- Viden
- o En af øvelserne: Eleverne fik et ark hvor de hver især skulle besvare nogle spørgsmål, eksempelvis: Hvad er frugt og grønt godt for (kom med tre bud)? Efterfølgende blev de gennemgået i plenum.
- Gennemgang af dag
- o En af øvelserne: I hvert hjørne blev der lagt et papir hvor der stod hhv. 'frugt og grønt', 'frugt', 'grønt' og 'ikke frugt og grønt'. Derefter blev eleverne bedt om at tænke på deres morgenmad, de skulle derefter stille sig ved det skilt, der passede til deres morgenmad. Sådan fortsatte øvelsen med at spørge ind til resten af dagen.
- Holdning til ordningerne
- o En af øvelserne: Eleverne fik hver røde og grønne post-its og blev bedt om at notere på de røde, hvad de synes mindre godt om ved ordningerne og på de grønne, hvad de synes godt om ved ordningerne. Efterfølgende blev de gennemgået i plenum.
- Afslutning og spørgsmål

Spørgeskema til ordningsansvarlige for at belyse tilfredshed med administration af ordningerne og afdække skolernes oplevelse med de to ordninger, herunder ressource- og tidsforbrug på administrative opgaver, udbytte af ordningen for både skolen og børn i ordningen, samarbejdet med leverandører samt eventuelt identificering af udfordringer og forslag til forbedringstiltag. Spørgeskemaet til de ordningsansvarlige indeholder følgende sektioner (se spørgeskema i bilag 2):

- Baggrundsinformation
- Deltagelse i ordningen for skolefrugt og -grønt, herunder:
 - o Levering
 - o Finansiering
 - o Tilfredshed
- Deltagelse i skolemælksordningen, herunder:
 - o Levering
 - o Finansiering
 - o Tilfredshed
- Læringsaktiviteter og undervisning

Supplerende interviews med sagsbehandler fra Landbrugsstyrelsen, distributør af frugt og grønt samt interview med ordningsansvarlig. Interviewet med sagsbehandler fra Landbrugsstyrelsen blev gennemført over teams og varede ca. 30 minutter. Sagsbehandlerne blev udvalgt af Landbrugsstyrelsen, da hun har indgående erfaring med ordningerne efter at have arbejdet med dem siden 2016. Interviewet med distributøren blev gennemført over teams og varede ca. en time. Her deltog tre personer fra frugt og grønt firmaet. Derudover er der gennemført et fysisk interview med en ordningsansvarlig på en skole i Nordvest i København.

7.3. Begrænsninger i den anvendte metode

Spørgeskemaerne er udsendt til danske grundskoler vha. mail sendt til den mailadresse, der er

oplyst i institutionsregisteret. I mailen bad vi dels om hjælp til besvarelse af spørgeskema til ordningsansvarlige, dels om hjælp til at få distribueret spørgeskemaet til forældre. Det har således været op til den enkelte skole, om de har besvaret og delt spørgeskemaet, ligesom det har været op til forældre, om de har ønsket at deltage. Der kan derved være tale om udvælgelsesbias, hvor dem, der har deltaget, har haft en særlig grund til dette. Det vurderes dog ikke, at dette slår igennem i data.

Desuden er det en generel udfordring at måle adfærd vha. selvrapporing. Der er forsøgt taget højde for dette ved at bruge Food Frequency-spørgsmål, men det kan ikke udelukkes, at besvarelserne giver et upræcist billede af den egentlige adfærd.

EVALUERINGSSPØRGSMÅL

Følgende afsnit besvarer de tre overordnede evalueringsspørgsmål med afsæt i de fremlagte data i afsnit 3-6.

8.1. I hvilket omfang har skoleordningen øget børns og unges indtag af frugt, grønt og mælk samt mælkeprodukter?

Et af hovedformålene ved skoleordningen er at øge indtaget af sunde fødevarer blandt børn og unge. Rapportens afsnit 4 bidrager til at belyse betydningen af skoleordningen for børns indtag af mælk, frugt og grønt i skoletiden og uden for skoletiden.

Der ses ikke en signifikant forskel på, hvor meget frugt og grønt børn og unge indtager alt efter, om de deltager eller ikke deltager i ordningen for skolefrugt og -grønt. Dog vurderes det i de kvalitative interviews med de ordningsansvarlige, at særligt elever med en mindre ressourcestærk socioøkonomisk baggrund oftere indtager frugt og grønt, hvis de deltager i skoleordningen, end det ellers ville have været tilfældet. Evalueringen viser, at de elever, der deltager eller har deltaget i ordningen for skolefrugt og -grønt indtager færre kalorier fra usunde snacks i skoletiden og uden for skoletiden. Dette peger på, at frugt og grønt som snack kan være med til at erstatte en usund snack som mellemmåltid.

Evalueringen viser, at elever, der deltager i skolemælksordningen, indtager væsentlig mere mælk og magre mælkeprodukter i skoletiden end børn og unge, der ikke deltager i skolemælksordningen. Skolemælksordningen har egenbetaling og tilvælges af den enkelte familie. Det formodes derfor, at de elever, der deltager i ordningen, gerne vil drikke mælk, da deres forældre ellers ville være mindre tilbøjelige til at betale for skolemælk. Det kan derfor ikke udelukkes, at sammenhængen mellem at deltage i skolemælksordningen og at indtage mere mælk/magre mælkeprodukter kan hænge sammen med, at de

børn og unge, der deltager i skolemælksordningen, er mere tilbøjelige til at deltage i ordningen grundet deres præference for mælk, og at det også er denne præference, der får dem til at indtage mere mælk uden for skoletiden.

Der ses i evalueringen, at de børn og unge, der deltager i skolemælksordningen, indtager stort set det samme antal kalorier fra usunde drikkevarer, som de børn og unge, der ikke deltager i skolemælksordningen. Det kan derfor ikke konkluderes, at mælk i skoletiden eller uden for skoletiden går i stedet for et usundt alternativ.

Samlet set viser evalueringen, at skolefrugt og -grønt ordningen kan være med til, at børn spiser et stykke frugt eller grønt i stedet for en usund snack, og at ordningen giver børn og unge med mindre ressourcestærk socioøkonomisk baggrund et øget indtag af frugt og grønt. Evalueringen viser også en sammenhæng mellem at deltage i skolemælksordningen og indtage mælk i skoletiden og uden for skoletiden. Derudover er skolemælksordningen et godt tilbud til børn og unge, der godt kan lide at drikke mælk til deres måltider i skolen, da ordningen vurderes at være en vigtig forudsætning for at give mulighed for at drikke afkølet mælk i portionsstørrelse i skoletiden.

8.2. I hvilket omfang har skoleordningen bidraget til øget viden om sund kost hos børn og unge?

Evalueringen har undersøgt, i hvilken grad skoleordningen har bidraget til at øge børns og unges kendskab til landbrugsprodukter samt viden om sundhedsgavnige effekter ved at spise frugt og grønt og drikke mælk. Det forventes, at der opnås en effekt på vidensniveau, da læringsaktiviteter er en obligatorisk del af skoleordningen, og evalueringen har derfor også undersøgt gennemførelse af læringsaktiviteter.

Der ses en stigning siden evalueringen i 2017/18 i skoler, der anfører at have gennemført undervisning eller andre aktiviteter. 94 pct. af skolerne, der deltager i skolefrugt og –grøntordningen, siger, at de har gennemført undervisning eller andre aktiviteter, og 91 pct. af skolerne, der deltager i skolemælksordningen, siger, at de har gennemført undervisning eller andre aktiviteter. 15 pct. har brugt Landbrugsstyrelsens undervisningsmateriale, mens flere iværksætter aktiviteter selv, så som besøg på gartnerier og gårde (15 pct.) eller dyrkning af frugt og grønt i skolehaver (10 pct.). Aktiviteterne består derudover særligt af tilberedning af retter med frugt og grønt (25 pct.), fx i hjemkundskab eller kantinekøkkenet. Anvendelse af Landbrugsstyrelsens undervisningsmateriale var i 68 pct. af tilfældene i meget høj grad eller høj grad foranlediget af deltagelse i skoleordningerne, men for en lang række af de andre aktiviteter svarer de ordningsansvarlige på skolerne, at aktiviteterne i lav grad eller slet ikke var foranlediget af skoleordningerne (omkring 50 pct. i gennemsnit).

Der ses ikke nogen klar sammenhæng mellem deltagelse i skoleordningerne og børn og unges generelle viden om sund kost generelt, samt hvordan fødevarer produceres. Derudover ses der heller ikke sammenhæng mellem deltagelse i ordningen for skolefrugt og -grønt og børnenes viden om sundhedsfordelene ved at spise frugt og grønt. Det samme er tilfældet ift. deltagelse i skolemælksordningen og børnenes viden om sundhedsfordelene ved at drikke/spise mælk og magermælkeprodukter, hvor der heller ikke er en klar sammenhæng.

54 pct. af forældre til børn, der deltager i skolemælksordningen, oplever, at læringsaktiviteterne har givet deres barn mere viden om sundhedsfordelene ved at drikke mælk og spise mager mælkeprodukter. 85 pct. af forældre til børn, der deltager i ordningen for skolefrugt og -grønt oplever, at læringsaktiviteterne har givet deres barn mere viden om sundhedsfordelene ved at spise forskellige typer af frugt og grønt. Læringsaktiviteterne vurderes altså at være med til at højne børns viden om sundhedsfordelene ved frugt, grønt og mælk, men som beskrevet tidligere,

er disse læringsaktiviteter ikke udelukkende foranlediget af skoleordningerne.

Der ses ikke nogen sammenhæng mellem deltagelse i skoleordningerne og forældrenes vurdering af, hvorvidt deres barn kender til madpyramiden. 31 pct. af forældre til børn, der deltager i ordningen for skolefrugt og –grønt, svarer, at deres børn mener, at man skal spise 6 stykker frugt og grønt om dagen, mens 23 pct. af forældre til børn, der ikke deltager i ordningen for skolefrugt og –grønt, svarer, at deres børn mener, man skal spise 6 stykker frugt og grønt om dagen. Der ses hermed en lille forskel.

Samlet set konkluderes det, at skoleordningerne og de læringsaktiviteter, der er foranlediget af skoleordningerne, ikke nødvendigvis har bidraget til øget viden om sund kost hos børn og unge, men at læringsaktiviteter vedr. sundhed generelt er med til at bidrage til børnenes viden.

8.3. Er ordningen implementeret og administreret på en hensigtsmæssig måde, og er der tilfredshed med ordningen?

De ordningsansvarlige er samlet set tilfredse med formålet med skoleordningerne, hvor 84 og 93 pct. angiver at være meget tilfredse eller tilfredse med hhv. mælkeordningen og frugt/grøntordningen. De interviewede ordningsansvarlige svarer, at de er mere end meget tilfredse med skolefrugt- og grøntordningen, da det giver deres elever fra vanskeligere stillede familier mulighed for at få frugt og grønt dagligt.

74 pct. af de ordningsansvarlige svarer, at er meget tilfredse eller tilfredse med administrationen af skolemælksordningen, hvor 65 pct. er meget tilfredse eller tilfredse med administrationen af ordningen for skolefrugt og -grønt. Dette kan skyldes, at skolemælksordningen fungerer som udbetalingsordning, mens ordningen for skolefrugt og -grønt fungerer som tilsagnsordning. Det angives desuden at være et stort arbejde at skulle tælle frugt og grønt sammen og beregne deres vægt, når der skal sendes en anmodning om udbetaling til Landbrugsstyrelsen. Det bliver pointeret, at det er nemmere at søge tilskud fra skolemælksordningen, da den admini-

streres som en udbetalingsordning, hvor der to gange om året kan ansøges om tilskud til den mælk, der er uddelt i den forudgående periode. Derudover er de ordningsansvarlige meget tilfredse eller tilfredse med leveringen af produkter for begge skoleordningerne.

Forældre til børn, der deltager i skoleordningerne, blev spurgt, hvor tilfredse deres barn samlet set er med skoleordningerne. Der ses generelt størst tilfredshed med ordningen for skolefrugt og -grønt, hvor 72 pct. af forældrene svarer, at de er meget tilfredse eller tilfredse med ordningen, mens tilfredsheden med skolemælksordningen blandt forældrene ligger på 55 pct. Derudover er eleverne overvejende meget tilfredse eller tilfredse med den mælk, frugt og grønt, der bliver uddelt.

Det pointeres af Landbrugsstyrelsen, at der ses et fald i ansøgninger til skolemælksordningen, og dette kan måske skyldes, at eleverne ikke er lige så tilfredse med skolemælksordningen som med ordningen for skolefrugt og -grønt. Det kan dog også skyldes en mere generel tendens i samfundet, hvor mælk udfordres af plantebaserede

alternativer, og at den officielle anbefaling om daglig indtag af mælk er ændret fra 0,5 liter til 0,25 liter.

Der lader til at mangle information om ordningernes eksistens, som kan hjælpe til en større udbredelse, hvilket både bekræftes af Landbrugsstyrelsens sagsbehandler og ordningsansvarlige.

De interviewede elever er generelt glade for at blive tilbudt frugt hver dag. De ønsker dog mere variation og synes ikke altid, at friskheden af frugten er lige god. Kvaliteten betyder meget for eleverne, og hvis de ikke synes, at kvaliteten er i orden, fravælger de frugten.

Samlet set konkluderes det, at der er tilfredshed med ordningerne, men at der er mulighed for forbedring, særligt ift. at lette den administrative byrde vedr. dokumentation og evt. ensrette administrationen af ordningerne som udbetalingsordninger. Desuden bør det undersøges, om der er behov for at informere potentielle modtagere om ordningerne gennem andre kanaler end dem, der bruges i dag.

KONKLUSION

Den gennemførte evaluering har haft til formål at svare på 1) om skoleordningen kan vurderes at have en effekt på børns og unges indtag af frugt og grønt, 2) om skoleordningen kan vurderes at have en effekt på børns og unges viden om sundhed, 3) om implementeringen af ordningen i Danmark er tilfredsstillende, herunder om ordningen opfylder sit formål.

Evalueringen viser en mindre sammenhæng mellem deltagelse i skoleordningen for mælk og indtag af mælk både i og udenfor skoletiden. Dette kan være en effekt af skoleordningen, men det kan også være en sammenhæng, der forklares af, at børn med præference for at drikke mælk, både er mere tilbøjelige til at deltage i skoleordningen og drikke mælk både i og udenfor skoletiden. Dog tyder evalueringen på, at ordningen har betydning for børns og unges indtag af mælk. Dette kan blandt andet hænge sammen med, at ordningen kan ses som en nødvendig faktor for at have muligheden for at indtage mælk i skoletiden, da det uden ordningen ikke er sikkert, at der ville være afkølet mælk i portionsstørrelse til rådighed.

På baggrund af de indsamlede data kan der ikke påvises en tydelig effekt af skoleordningen for frugt og grønt, når man ser på elevernes indtag af frugt og grønt i og udenfor skoletiden. På trods af dette, vurderes ordningen at være betydningsfuld. Dette fremgår både af de ordningsansvarliges overordnede tilfredshed med formålet med de to ordninger, men også af interview med ordningsansvarlige, der fremhæver ordningernes betydning for sund kost for elever, der kommer fra mindre ressourcestærke hjem. I skolebørnsundersøgelsen fra 2018 af HBSC konkluderes det i tråd hermed, at der ses en social gradient med faldende indtag af frugt og grøntsager fra høj til

lav socialgruppe. Herudover ses også, at andelen, der dagligt spiser slik eller chokolade er størst i lav socialgruppe. At ordningen har betydning, fremgår af de ordningsansvarliges besvarelser om, at det ikke ville være muligt at tilbyde frugt og grønt til lavere bemidlede elever uden tilskuddet fra EU. Endelig kan ordningen have betydning ift. at præsentere eleverne for forskellige typer frugt og grønt.

Et andet væsentligt argument for vigtigheden af skoleordningerne er, at der ses et fald i børns og unges indtag af både frugt, grønt og mælk. Børn og unges kostvaner har generelt været stabile over tid, men der ses et fald i andelen, der spiser frugt og grønt hver dag i VIVE og HBSC's dataindsamling, og at det står værst til blandt de 11-15-åriges indtag af frugt og grønt.

Den kvantitative del af evalueringen tyder dermed på, at mælkeordningen har en større effekt på indtag, end frugt- og grøntordningen har, mens den kvalitative del af evalueringen viser, at skolefrugt- og grøntordningen vurderes som særdeles vigtig for at kunne give børn og unge, særligt de der kommer fra mindre ressourcestærke hjem, frugt og grønt i løbet af skoledagen.

Der ses ikke en direkte effekt på elevernes vidensniveau af at være med i en skoleordning. Forældrene oplyser, at de generelt mener, at deres børn har en meget høj grad eller høj grad af viden om sundhed, uanset om deres børn har deltaget i en skoleordning. Dette kan være begrundet af, at det er et krav i folkeskoleloven, at der gennemføres læringsaktiviteter om sundhed og fødevarer i grundskolerne, uanset om man deltager i en skoleordning eller ej – det er dermed ikke kun skoleordningen, der er årsag til øget vidensni-

⁸ Skolebørnsundersøgelsen 2018. Helbred, trivsel og sundhedsadfærd blandt 11-, 13- og 15-årige skoleelever i Danmark. Statens Institut for Folkesundhed, SDU. www.hbsc.dk

⁹ Ottosen, M.H., A.G. Andreasen, K.M. Dahl, M. Lausten & S.B. Rayce & B.B. Tagmose (2022). Børn og unge i Danmark: Velfærd og trivsel 2022. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.vive.dk/media/pure/18610/14872861>

veau, men de læringsaktiviteter, der gennemføres uanset. Dette fremgår af forældrenes besvarelser om, at de oplever, at deres børn lærer noget af de aktiviteter, der gennemføres ift. sundhed, både når de er foranlediget af skoleordningerne, og når de ikke er.

Det kan på baggrund af evalueringen konkluderes, at skoleordningerne ikke i sig selv har effekt på viden om sundhed, men at læringsaktiviteter om sundhed generelt har betydning, og at disse gennemføres generelt.

Blandt forældrene er der stor tilfredshed med særligt frugt- og grøntordningen, der også ifølge Landbrugsstyrelsen oplever øget tilslutning. Derimod ses der faldende deltagertal for mælkeordningen, som der også er lavere tilfredshed med blandt forældrene. Faldet i ansøgere kan skyldes forskellige ting: prisen for mælken (dette oplyses af en af de ordningsansvarlige som en grund til, at forældrene vælger ordningen fra), lavere tilfredshed med ordningen eller en generel tendens mod, at mælk i højere grad erstattes af plantebaserede alternativer og at mælk i samfundsdebatten i højere og højere grad omtales som et u hensigtsmæssigt valg for både sundhed og klima. Forbruget af mælk (sødmælk, letmælk og skummetmælk) er da også generelt faldet i Danmark fra 461,7 tusind tons i 2017 til 434,3 tusind tons .

Der er en rimelig grad af tilfredshed med implementering og administration af ordningerne, særligt mælkeordningen. Dog nævner flere ordningsansvarlige, at det er krævende at indsende dokumentation, og at vejning af frugten er en udfordring. Flere ordningsansvarlige fremhæver i den forbindelse deres tilfredshed med at gøre brug af en distributør, der sørger for de administrative processer.

Samlet set viser evalueringen en sammenhæng mellem deltagelse i skolemælksordningen og øget indtag af mælk, mens der ikke er tydelig sammenhæng på ordningen for skolefrugt og -grønt. Der ses heller ikke en sammenhæng mellem viden om sundhed og landbrug og

deltagelse i en skoleordning. Dette kan være forklaret af, at der også gennemføres læringsaktiviteter om sunde kostvaner på skoler, der ikke deltager i skoleordningerne – det er således ikke skoleordningerne, der ses som årsag til den type aktiviteter, der giver børn og unge øget viden om sund kost.

På trods af, at der ikke ses en tydelig effekt af skoleordningerne på indtag af frugt og grønt og på viden om sund kost, er der stor tilfredshed med begge ordninger blandt de ordningsansvarlige. Særligt ift. ordningen for frugt og grønt fremhæves det, at ordningen muliggør, at særligt børn og unge fra mindre ressourcestærke hjem får serveret frugt og grønt i skoletiden. Der er også tilfredshed med ordningerne blandt forældrene, i særlig grad med skolefrugt- og grøntordningen. Der er også rimelig tilfredshed med, hvordan ordningerne er implementeret i Danmark, dog vurderer flere ordningsansvarlige, at den administrative byrde ved ordningerne er stor.

9.1. Anbefalinger baseret på evalueringen Idebank til læringsaktiviteter

Landbrugsstyrelsens materiale til læringsaktiviteter ses som en tilbud til skolerne, men Landbrugsstyrelsen ser helst, at skolerne bruger deres eget materiale. For at understøtte skolerne i at udvikle deres egne læringsaktiviteter, anbefales det, at Landbrugsstyrelsen undersøger muligheden for og interessen i at facilitere udveksling af ideer til aktiviteter, fx med en idebank med aktiviteter, der er gennemført på skoler, som andre skoler vil kunne kopiere og benytte. Dette ville kunne skabe inspiration for skolerne og muligvis bedre aktiviteter til gavn for elever.

Læringsaktiviteterne er en obligatorisk del af skoleordningerne, og derfor anbefales det, at Landbrugsstyrelsen i højere grad prioriterer, hvordan skoler og distributører kan gøre brug af læringsaktiviteterne, så ordningens formål om at oplyse om og bidrage til sundere spisevaner blandt børn og unge i højere grad opfyldes. Derudover kan det overvejes, om der også skal gives tilskud til læringsaktiviteter ved skolemælksordningen.

¹⁰ Landbrug & Fødevarer - Mejeriforeningen, Statistik 2021 <https://lf.dk/tal-og-analyser/statistik/mejeri/mejeristatistik/mejeristatistik-2021>

Kommunikationsmateriale til udbredelse af ordningen

Landbrugsstyrelsen oplyser, at de har oplevet et fald i antallet af ansøgere til skolemælksordningen, hvilket taler for at overveje, om der skal kommunikeres bredere om ordningen. Samtidig oplyser Landbrugsstyrelsen dog, at der fortsat er så mange ansøgere til puljen, at tilskuddet kun udgør 17 pct. af standardomkostningen for mælk, og at der derfor ikke ses et behov for at tiltrække flere ansøgere til puljen. Ift. skoleordningen for frugt og grønt er antallet af tilskudsmodtagere stabilt, men det oplyses, at der muligvis vil kunne uddeles midler til flere ansøgere. Ift. skoleordningen for frugt og grønt bør det derfor overvejes, om der kan oplyses bredere om muligheden for at deltage i ordningen, fx ved hjælp af nyhedsbreve, posters, flyers eller digitale oplevelser.

Det gælder også de før nævnte læringsaktiviteter, hvor der ved hjælp af kommunikationsmateriale kan skabes større synlighed om materialernes eksistens ved kampagner og vejledningsmateriale.

Tilsagnsordning eller udbetalingsordning

Flere skoler og det interviewede distributørfirma ønsker, at ordningen for skolefrugt og -grønt ændres fra en tilsagnsordning til en udbetalingsordning. Landbrugsstyrelsen nævner, at tilskuddet udnyttes bedst ved skolemælk, og der ses derfor mulighed for, at tilskuddet til frugt og grønt også kan udnyttes bedre ved at ændre til en udbetalingsordning. Derudover nævner Land-

brugsstyrelsen dog også, at de hører det modsatte fra leverandørerne og skolerne. De er utrygge ved udbetalingsordninger, fordi de aldrig ved, hvor meget, der rent faktisk er til rådighed, når tilskuddene skal udbetales. Ved tilsagnsordninger er midlerne reserverede til dem på forhånd, hvorfor de bedre kan overskue økonomien. Det vurderes derfor, at der bør laves en mere dybdegående analyse på tilsagn og udbetaling i forhold til, om ordningerne skal ensrettes.

Både skoler og den interviewede distributør ser et behov for en ændring fra vægt til enhedspris for frugt og grønt, således, at de ikke skal bruge tid på at omregne frugten, de ønsker at modtage, eksempelvis fra ét æble til 110 g. Det er i dag tidskrævende og kunne gøres enklere, så skoler ikke skal have dokumentation for, hvad frugten vejer, for at kunne udregne tilskuddet.

Klare rammer

Nogle skoler har overset fristen for ansøgning til ordningen for skolefrugt og -grønt, fordi de ikke var opmærksom på datoen. Distributørfirmaet nævner, at datoerne for ansøgning ændrer sig fra år til år, og at de derfor dagligt tjekker Landbrugsstyrelsens hjemmeside i perioden, hvor de ved, at de skal søge om tilskud. Mere proaktiv kommunikation med skolerne og distributørerne eller faste rammer, så det hvert år er den/de samme datoer vil være en fordel. Det kunne også overvejes at udsende et nyhedsbrev med ændringer fra de tidligere år og med fremhævelse af ansøgningsdeadline.

accenture

Bohrsgade 35
København V

BILAG

A	Survey forældre	51
B	Survey ordningsansvarlige	71
C	Fokusgruppeinterview elever	82
D	Interviewguide ordningsansvarlige	85
E	Interviewguide distributører	87
F	Interviewguide Landbrugsstyrelsen	88
G	Udregninger for frugt og grønt, usunde snacks, mælk og usunde drikkevarer	90
	Frugt og grønt	90
	Usunde snacks	90
	Mælk	92
	Usunde drikkevarer	93

Til forældre, Evaluering af skolefrugt og grønt og skolemælk

Tak fordi du deltager i dette spørgeskema omkring dit barns spisevaner.

Besvarelsen indgår i en evaluering af ordningen for skolefrugt og grønt og ordningen for skolemælk, som Accenture A/S gennemfører på vegne af Landbrugsstyrelsen.

Med spørgeskemaet ønsker vi både at belyse spisevaner hos børn, der deltager i skoleordningen for frugt, grønt og/eller mælk samt belyse spisevaner hos børn, der ikke har deltaget i skoleordningen. Vi vil derfor være taknemmelige for din besvarelse, selvom dit barn/dine børn ikke deltager i ordningen og ikke tidligere har deltaget.

Hvis du har flere børn i grundskolen (0.-10. klasse, inkl. friskole, privatskole og efterskole), tag da udgangspunkt i det barn, der senest har haft fødselsdag.

I forbindelse med nogle af spørgsmålene, er det en fordel at sidde sammen med dit barn. Det er muligt at lukke spørgeskemaet og vende tilbage til det senere med samme link.

Spørgeskemaet tager ca. 10 minutter.

Vi vil gerne have din besvarelse senest den 21. december. Når du har besvaret spørgeskemaet, har du mulighed for at deltage i lodtrækningen om 3 x 2 biografbilletter - dette kræver, at du oplyser din email-adresse i slutningen af spørgeskemaet.

Din besvarelse vil blive behandlet anonymt. De indsamlede data vil indgå i den evalueringsrapport, som Accenture A/S udarbejder for Landbrugsstyrelsen.

Har du nogen spørgsmål til undersøgelsen, kan du kontakte Caroline Cloos på caroline.cloos@accenture.com

Tak for din tid!

* Required

Baggrundsinformation

1. Hvilken kommune ligger dit barns skole i? *

2. Hvilken skole går dit barn på? *

3. Hvilket klassetrin går dit barn i? *

- 0. klasse
- 1. klasse
- 2. klasse
- 3. klasse
- 4. klasse
- 5. klasse
- 6. klasse
- 7. klasse
- 8. klasse
- 9. klasse
- 10. klasse

4. Hvilket køn er dit barn? *

- Pige
- Dreng
- Andet

5. Angiv venligst din egen højest fuldførte uddannelse *

- Grundskole 8.-10.klasse (inkl. realskole)
- Gymnasial uddannelse (inkl. HF, HHX, og HTX)
- Erhvervsfaglig uddannelse
- Kort videregående uddannelse inkl. erhvervsakademiuddannelse
- Mellemlang uddannelse inkl. professionsbachelor
- Lang videregående uddannelse
- Forskeruddannelse (fx Ph.d.)
- Ved ikke
- Other

6. Angiv venligst den beskæftigelse, der passer bedst på dig *

- Direktør/Topleder
- Faglært arbejder
- Funktionær med lederansvar
- Funktionær uden lederansvar
- Leder
- Ledig/Jobøgende
- Lærling
- Pensionist
- Efterlønsmodtager
- Selvstændig
- Specialarbejder/Ufaglært arbejder
- Studerende
- Ved ikke
- Other

7. Angiv venligst din husstands samlede indkomst før skat *

- 0-99.999 kr.
- 100.000-199.999 kr.
- 200.000-299.999 kr.
- 300.000-399.999 kr.
- 400.000-499.999 kr.
- 500.000-599.999 kr.
- 600.000-699.999 kr.
- 700.000-799.999 kr.
- 800.000-899.999 kr.
- 900.000-999.999 kr.
- 1.000.000 eller derover
- Ved ikke/ønsker ikke at svare

Dit barns spisevaner

De efterfølgende spørgsmål vil omhandle dit barns spisevaner. Det kan være en fordel at svare på spørgsmålene sammen med dit barn. I besvarelsen bør du og dit barn tænke tilbage på den seneste måned.

8. Hvor mange portioner frugt plejer dit barn at spise i skoletiden (en portion frugt svarer fx til et æble, en skive melon, eller en portion jordbær. Tænk på alle måltider og mellemmåltider i skoletiden)? *

- Mere end 6 om dagen
- 5-6 om dagen
- 3-4 om dagen
- 1-2 om dagen
- 3-4 om ugen
- 1-2 om ugen
- 1-3 gange om måneden
- Sjældnere/aldrig
- Ved ikke

9. Hvor mange portioner frugt plejer dit barn at spise uden for skoletiden i hverdage (en portion frugt svarer fx til et æble, en skive melon, eller en portion jordbær. Tænk på alle måltider og mellemmåltider i dit barns skoletid)? *

- Mere end 6 om dagen
- 5-6 om dagen
- 3-4 om dagen
- 1-2 om dagen
- 3-4 om ugen
- 1-2 om ugen
- 1-3 gange om måneden
- Sjældnere/aldrig
- Ved ikke

10. Hvor mange portioner frugt plejer dit barn at spise i weekenddagene (en portion frugt svarer fx til et æble, en skive melon, eller en portion jordbær. Tænk på alle måltider og mellemmåltider i dit barns skoletid)? *

- Mere end 6 om dagen
- 5-6 om dagen
- 3-4 om dagen
- 1-2 om dagen
- 1-2 i løbet af en weekend
- 1-3 gange om måneden
- Sjældnere/aldrig
- Ved ikke

11. Hvor ofte spiser dit barn følgende slags grøntsager i skoletiden? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Blandet salat eller råkost</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Andre rå grøntsager</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Tilberedte grøntsager (kogte, bagte, stegte, sammenkogt e, eller wokretter. Kartofler skal ikke tælles med).</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Hvor ofte spiser dit barn følgende slags grøntsager uden for skoletiden i hverdagene? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Blandet salat eller råkost</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Andre rå grøntsager</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Tilberedte grøntsager (kogte, bagte, stegte, sammenkogt e, eller wokretter. Kartofler skal ikke tælles med).</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Hvor ofte spiser dit barn følgende slags grøntsager i weekenddagene? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	1-2 gange i løbet af weekenden	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Blandet salat eller råkost</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Andre rå grøntsager</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Tilberedte grøntsager (kogte, bagte, stegte, sammenkogt e, eller wokretter. Kartofler skal ikke tælles med).</i>	☐	☐	☐	☐	☐

14. Hvor ofte spiser dit barn nedenstående snacks mm. i skoletiden? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Magre mælkeproduk- ter, fx yoghurt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kager og/eller wienerbrød</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Chokolade og/eller slik</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Snacks og/eller chips</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Småkager og/eller kiks</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Müesli- og/eller energibarer</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Is</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Frugtstænger</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Hvor ofte spiser dit barn nedenstående snacks mm. uden for skoletiden i hverdagene? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Magre mælkeproduk- ter, fx yoghurt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kager og/eller wienerbrød</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Chokolade og/eller slik</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Snacks og/eller chips</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Småkager og/eller kiks</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Müesli- og/eller energibarer</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Is</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Frugtstænger</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Hvor ofte spiser dit barn nedenstående snacks mm. i weekenddagene? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	1-2 gange i løbet af en weekend	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Magre mælkeproduk- ter, fx yoghurt</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kager og/eller wienerbrød</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Chokolade og/eller slik</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Snacks og/eller chips</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Småkager og/eller kiks</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Müesli- og/eller energibarer</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Is</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Frugtstænger</i>	☐	☐	☐	☐	☐

17. Hvor ofte drikker dit barn nedenstående drikkevarer i skoletiden (svarende til 1 glas)? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
Mælk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vand	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Juice fx appelsin, æble, tomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alm. sodavand og/eller saftevand	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Light sodavand og/eller saftevand	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kakao-/choko lademælk, kakodrik af pulver	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Smoothies	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sports- og/eller energidrikke fx Powerrade, Red Bull, Cult mm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Hvor ofte drikker dit barn nedenstående drikkevarer uden for skoletiden i hverdagene (svarende til 1 glas)? *

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Mælk</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Vand</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Juice fx appelsin, æble, tomat</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Alm. sodavand og/eller saftevand</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Light sodavand og/eller saftevand</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kakao-/choko lademælk, kakodrik af pulver</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Smoothies</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Sports- og/eller energidrikke fx Powerrade, Red Bull, Cult mm.</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Hvor ofte drikker dit barn nedenstående drikkevarer i weekenddagene (svarende til 1 glas)?

*

	2 eller flere gange om dagen	1 gang om dagen	1-2 gange i løbet af weekenden	1-3 gange om måneden	Sjældnere/ aldrig
<i>Mælk</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Vand</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Juice fx appelsin, æble, tomat</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Alm. sodavand og/eller saftevand</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Light sodavand og/eller saftevand</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kakao-/choko lademælk, kakodrik af pulver</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Smoothies</i>	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Sports- og/eller energidrikke fx Powerrade, Red Bull, Cult mm.</i>	☐	☐	☐	☐	☐

Viden om sundhed og landbrug

20. I hvilken grad har dit barn viden om følgende? *

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke	Ved ikke
<i>Sund kost generelt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Sundhedsforelenerne ved at drikke/spise magre mælkeprodukter, fx yoghurt?</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Sundhedsforelenerne ved at spise frugt og grønt?</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Hvordan fødevarer produceres, fx produktion af mælk, ost, frugt/grønt?</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kender dit barn madpyramiden?</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Hvor mange stykker frugt og grønt tror dit barn, at man bør spise om dagen? *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- Flere end 10
- Ved ikke

Erfaring med skoleordningen for skolefrugt og grønt

22. Er eller har dit barn været tilmeldt skoleordningen skolefrugt og grønt? *

- Ja
- Nej
- Ved ikke

23. Hvilke år har dit barn været tilmeldt skolefrugt og grønt (angiv alle år dit barn har været tilmeldt ordningen)? *

- 2017/18
- 2018/19
- 2019/20
- 2020/21
- 2021/22

24. Har I som forældre selv betalt til skolefrugt og grønt? *

- Ja
- Nej
- Ved ikke

25. Hvor tilfreds er dit barn med frugt og grønt, der blev/bliver uddelt under skolefrugt- og grøntordningen (variation, smag, friskhed mm) (tal gerne med dit barn om dette)? *

- Meget tilfreds
- Tilfreds
- Nogenlunde tilfreds
- Ikke tilfreds
- Slet ikke tilfreds
- Ved ikke

26. Har dit barns deltagelse i skolefrugt- og grøntordningen gjort, at du oftere tilbyder hende/ham følgende som mellemmåltid eller snack uden for skoletiden? *

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke	Ved ikke
<i>Frugt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Grønt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

27. Hvor tilfreds er du samlet set med skolefrugt- og grøntordningen (pris, kvalitet, variation etc.)? *

- Meget tilfreds
- Tilfreds
- Nogenlunde tilfreds
- Ikke tilfreds
- Slet ikke tilfreds
- Ved ikke

Erfaring med skoleordningen for skolemælk

28. Har dit barn været tilmeldt ordningen for skolemælk? *

- Ja
- Nej
- Ved ikke

29. Hvilke år har dit barn været tilmeldt skolemælk (angiv alle år dit barn har været tilmeldt ordningen)? *

- 2017/18
- 2018/19
- 2019/20
- 2020/21
- 2021/22

30. Har I som forældre selv betalt til skolemælk? *

- Ja
- Nej
- Ved ikke

31. Hvor tilfreds er dit barn med den mælk, der bliver uddelt under skolemælksordningen (emballage, temperatur mm.) (tal gerne med dit barn om dette)? *

- Meget tilfreds
- Tilfreds
- Nogenlunde tilfreds
- Ikke tilfreds
- Slet ikke tilfreds
- Ved ikke

32. Har dit barns deltagelse i skolemælksordningen gjort, at du oftere tilbyder hende/ham følgende som mellemmåltid eller snack uden for skoletiden? *

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke	Ved ikke
<i>Mælk</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Andre magre mælkeprodukter, fx yoghurt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

33. Hvor tilfreds er du samlet set med skolemælksordningen (pris, kvalitet, variation etc.)? *

- Meget tilfreds
- Tilfreds
- Nogenlunde tilfreds
- Ikke tilfreds
- Slet ikke tilfreds
- Ved ikke

Viden om og kendskab til landbrug og fødevarer

34. Har dit barns skole gennemført undervisning eller aktiviteter om sunde fødevarer og/eller landbrug (tal gerne med dit barn om dette)? *

- Ja
- Nej
- Ved ikke

35. Hvilke typer af undervisning eller aktiviteter er der blevet gennemført (tal gerne med dit barn om dette og sæt gerne flere krydser)? *

- Film, tegneserie, quiz eller spil om frugt og grønt
- Undervisningsforløb eller temadage om frugt og grønt
- Besøg på gartneri, bondegård eller lignende
- Dyrkning af frugt og grønt i skolehaver
- Tilberedning af retter med frugt og grønt eller mælkeprodukter (fx i hjemkundskab)
- Ved ikke
- Other

36. I hvilken grad vurderer du, at disse aktiviteter har givet dit barn mere viden om sundhedsfordelene ved at spise følgende (tal gerne med dit barn om dette)? *

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke	Ved ikke
<i>Forskellige typer af frugt og grønt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Magre mælkeprodukter, fx yoghurt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

37. Har I modtaget information om ordningen for skolemælk på en eller flere af følgende måder (sæt gerne flere krydser)? *

- Plakat på skolen
- Infobannere på skolens hjemmeside
- Mundtligt på forældremøde eller lignende
- I Aula eller lignende
- Skriftlig kommunikation rettet til barnet
- Anden kommunikation
- Har ikke modtaget kommunikation
- Ved ikke
- Other

38. Har I modtaget information om ordningen for skolefrugt og grønt på en eller flere af følgende måder (sæt gerne flere krydser)? *

- Plakat på skolen
- Infobannere på skolens hjemmeside
- Mundtligt på forældremøde eller lignende
- I Aula eller lignende
- Skriftlig kommunikation rettet til barnet
- Anden kommunikation
- Har ikke modtaget kommunikation
- Ved ikke
- Other

Tak for din deltagelse!

Til ordningsansvarlige, Evaluering af skolefrugt og grønt og skolemælk

Tak fordi du deltager i dette spørgeskema, der indgår i evalueringen af skoleordningerne skolefrugt og grønt samt skolemælk for perioden 2017-2022, som Accenture A/S gennemfører på vegne af Landbrugsstyrelsen.

Din besvarelse vil blive behandlet anonymt. De indsamlede data vil indgå i den evalueringsrapport, som Accenture A/S udarbejder for Landbrugsstyrelsen.

Spørgeskemaet tager ca. 10 minutter, og vi vil gerne bede dig besvare spørgeskemaet inden den 21. december.

Har du nogen spørgsmål til undersøgelsen kan du kontakte Caroline Cloos på caroline.cloos@accenture.com

Tak for din tid!

* Required

1. Hvilken region ligger skolen i, som du arbejder på? *

- Region Nordjylland
- Region Midtjylland
- Region Syddanmark
- Region Sjælland
- Region Hovedstaden

Erfaring med skoleordningen for skolefrugt og grønt

2. Er skolen eller har skolen været tilmeldt skolefrugt og grøntordningen? *

- Ja
 Nej
 Ved ikke

3. Hvilke skoleår har skolen været tilmeldt skolefrugt og grøntordningen (angiv relevante skoleår)? *

- 2017/18
 2018/19
 2019/20
 2020/21
 2021/22

4. Hvilke klassetrin på skolen deltager i skolefrugt- og grøntordningen i skoleåret 2021/22 *

	Deltager	Deltager ikke	Vi har ikke dette klassetrin
0. klasse	☐	☐	☐
1. klasse	☐	☐	☐
2. klasse	☐	☐	☐
3. klasse	☐	☐	☐
4. klasse	☐	☐	☐
5. klasse	☐	☐	☐
6. klasse	☐	☐	☐
7. klasse	☐	☐	☐
8. klasse	☐	☐	☐
9. klasse	☐	☐	☐
10. klasse	☐	☐	☐

5. Modtager I økologisk eller konventionel skolefrugt og grønt? *

- Kun økologisk
- Kun konventionel
- Både økologisk og konventionel
- Ved ikke

6. Hvor mange gange om ugen får skolen typisk leveret frugt og grønt (tænk på sidste måned)? *

- 1 gang
- 2 gange
- 3 gange
- 4 gange
- 5 gange
- Over 5 gange
- Ved ikke

7. Hvor mange forskellige typer frugt og grønt bliver ca. leveret pr. uge (tænk på sidste måned)? *

- 1
- 2-3
- 4-5
- 6-7
- 8-9
- 10 eller mere

8. Hvor tilfreds(e) var du/I med følgende i forhold til leverandøren af skolefrugt og grønt? *

	Meget tilfreds	Tilfreds	Neutral	Utilfreds	Meget utilfreds	Ved ikke	Ikke relevant
<i>Leverandørens pålidelighed</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Prisen på den leverede frugt og grønt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Variationen af den leverede frugt og grønt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kvaliteten af den leverede frugt og grønt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Har I oplevet problemer i forbindelse med leveringen af skolefrugt og grønt (fx udeblevne eller mangelfulde leveringer)? *

- Ja
- Nej, vi har ikke oplevet problemer med leveringen

10. Uddyb gerne

11. Hvem finansierede skolens andel af betalingen til skolefrugt- og grøntordningen (tænk på dette skoleår) (sæt gerne flere krydser, hvis relevant)? *

- Elevernes forældre
- Kommunen
- Skolen
- Fonde/sponsor
- Ved ikke
- Andre

12. Hvor tilfredse er I med følgende forhold relateret til samarbejdet med Landbrugsstyrelsen om skolefrugt- og grøntordningen? *

	Meget tilfredse	Tilfredse	Neutrale	Utilfredse	Meget utilfredse	Ved ikke	Ikke relevant
<i>Ansøgningsprocessen vedr. tilsagn til skolefrugt/grønt</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Information om ordningen på hjemmesiden</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Svartider fra medarbejdere på spørgsmål/henvendelser vedr. ordningen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ansøgning om udbetaling</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Udbetaling af midler</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Landbrugsstyrelsens kontrolbesøg vedr. ordningen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Hvor tilfredse er I samlet set med formålet/administrationen/leveringen af skoleordningen skolefrugt og grønt? *

	Meget tilfredse	Tilfredse	Neutrale	Utilfredse	Meget utilfredse	Ved ikke	Ikke relevant
<i>Formålet</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Administrationen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Leveringen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Har du noget at tilføje vedrørende skoleordningen skolefrugt og grønt?

Erfaring med skoleordningen for skolemælk

15. Er skolen tilmeldt skolemælkordningen? *

- Ja
 Nej

16. Hvilke skoleår har skolen været tilmeldt skolemælksordningen (angiv relevante skoleår)? *

- 2017/18
 2018/19
 2019/20
 2020/21
 2021/22

17. Hvilke klassetrin på skolen deltager i skolemælksordningen i skoleåret 2021/22 *

	Deltager	Deltager ikke	Vi har ikke dette klassetrin
0. klasse	☐	☐	☐
1. klasse	☐	☐	☐
2. klasse	☐	☐	☐
3. klasse	☐	☐	☐
4. klasse	☐	☐	☐
5. klasse	☐	☐	☐
6. klasse	☐	☐	☐
7. klasse	☐	☐	☐
8. klasse	☐	☐	☐
9. klasse	☐	☐	☐
10. klasse	☐	☐	☐

18. Modtager I økologisk eller konventionel skolemælk? *

- Kun økologisk
- Kun konventionel
- Både økologisk og konventionel
- Ved ikke

19. Hvor mange gange om ugen får skolen typisk leveret skolemælk (tænk på sidste måned)? *

- 1 gang
- 2 gange
- 3 gange
- 4 gange
- 5 gange
- Over 5 gange
- Ved ikke

20. Hvor tilfreds(e) var du/I med følgende i forhold til leverandøren af skolemælk? *

	Meget tilfreds	Tilfreds	Neutral	Utilfreds	Meget utilfreds	Ved ikke	Ikke relevant
<i>Leverandørens pålidelighed</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Prisen på den leverede mælk</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Kvaliteten af den leverede mælk</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Har I oplevet problemer i forbindelse med leveringen af skolemælk (fx udeblevne eller mangelfulde leveringer)? *

- Ja
- Nej, vi har ikke oplevet problemer med leveringen

22. Uddyb gerne

23. Hvem finansierede skolens andel af betalingen til skolemælksordningen (tænk på dette skoleår) (sæt gerne flere krydser, hvis relevant)? *

- Elevernes forældre
- Kommunen
- Skolen
- Fonde/sponsor
- Ved ikke
- Andre

24. Hvor tilfredse er I med følgende forhold relateret til samarbejdet med Landbrugsstyrelsen om skolemælksordningen? *

	Meget tilfredse	Tilfredse	Neutrale	Utilfredse	Meget utilfredse	Ved ikke	Ikke relevant
<i>Ansøgningsprocessen vedr. tilsagn til skolemælk</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Information om ordningen på hjemmesiden</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Svartider fra medarbejdere på spørgsmål/henvendelser vedr. ordningen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Ansøgning om udbetaling</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Udbetaling af midler</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Landbrugsstyrelsens kontrolbesøg vedr. ordningen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25. Hvor tilfredse er I samlet set med formålet/administrationen/leveringen af skoleordningen skolemælk? *

	Meget tilfredse	Tilfredse	Neutrale	Utilfredse	Meget utilfredse	Ved ikke	Ikke relevant
<i>Formålet</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Administrationen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Leveringen</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26. Har du noget at tilføje vedrørende skoleordningen skolemælk?

Erfaring med skoleordningens undervisning og aktiviteter om-handlende landbrug og sundhed

27. Har skolen gennemført undervisning eller andre aktiviteter, der omhandler læring om landbrug og sundhed? *

- Ja, for hele skolen
- Ja, for de fleste klasser
- Ja, for enkelte klasser
- Nej

28. Hvilke aktiviteter har I gennemført på skolen (sæt gerne flere krydser)? *

- Landbrugsstyrelsens undervisningsmateriale
- Film, tegneserier, quizzer, eller test om sundhed og/eller landbrug
- Spil om sundhed og/eller landbrug (fx computerspil, brætspil eller lign.)
- Undervisningsforløb eller temadage om sundhed og landbrug
- Besøg på gartnerier, gårde eller lignende
- Dyrkning af frugt og grønt i skolehaver
- Tilberedning af retter med frugt og grønt (fx i hjemkundskab eller kantinekøkkenet)
- Ved ikke

29. I hvilken grad var aktiviteterne foranlediget af deltagelse i skoleordningerne? *

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke	Ved ikke
<i>Landbrugsstyrelsens undervisningsmateriale</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Film, tegneserier, quizzer, eller test om sundhed og/eller landbrug</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Spil om sundhed og/eller landbrug (fx computerspil, brætspil eller lign.)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Undervisning forløb eller temadage om sundhed og landbrug</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Besøg på gartnerier, gårde eller lignende</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Dyrkning af frugt og grønt i skolehaver</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Tilberedning af retter med frugt og grønt (fx i hjemkundskab eller kantinekøkkenet)</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Andre aktiviteter</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30. Du har angivet, at skolen ikke har gennemført undervisning eller andre aktiviteter, der omhandler læring om sundhed og landbrug. Hvad er den primære årsag til dette?

Tak for din deltagelse!

Drejebog til fokusgruppeinterview

Evaluering af implementering af EU's ordning for skolefrugt og skolemælk

Tid	Programpunkt	Indhold / talepunkter	Materialer	Output/Formål
13:00-13:15	Velkomst og præsentation af evalueringen	<ol style="list-style-type: none"> Velkommen og præsentation Kort præsentation af ordningerne. Navneskilt. Skriv dit navn og tegn din yndlingsfrugt eller grønt (alle børn får hver deres farve) Præsenter navneskilt Deltager i frugt skriver F i højre hjørne, deltager i mælk skriver M i venstre hjørne 	Navneskilte (A4 papir foldet) Tusser	Mål med evaluering Præsentation af deltagere
13:15-13:35	Frugt og grønt	<ol style="list-style-type: none"> Billeder af frugt og grønt og mælk hænges op på væggen Børnene bruger deres individuelle farve Bed børnene om at sætte kryds på det frugt og grønt de får i skolen, samt den mælk de modtager (hvis de ikke får, bliver de blot siddende) Eleverne bliver spurgt hvordan, de får det (kasse der bliver stillet i lokalet?) Alle eleverne skal nu gå hen til det stykke frugt/grønt de bedst kan lide (også selvom man ikke modtager frugt/grønt), andet bedst lide, tredje bedst lide, hvis der er noget man ikke kan lide. Til sidst: Er der noget frugt/grønt, de godt kunne tænke sig var der? Er der noget frugt de ikke bryder sig om? Hvilken mælke-type synes de bedst om? Hvordan er kvaliteten af det frugt og grønt samt mælk de får leveret? Bliver det hele spist og drukket? I den anden ende af klassen hænger der skilte og eleverne skal nu stille sig ved det skilt, der passer til dem, hvor mange gange om ugen, de spiser frugt/grønt: <i>Skole – derefter - derhjemme</i> <i>Hver dag - Et par gange om ugen - En gang om ugen – Aldrig</i> Først frugt og grønt, så mælk/yoghurt (skyr, drikkeyoghurt) 	Printet billeder af frugt, grønt og mælk Tusser Skilte: Skole Derhjemme Hver dag Et par gange om ugen En gang om ugen Aldrig	Elevernes indtag af frugt, grønt og mælk
13:35-14:00	Viden	<p>Eleverne sætter sig ned igen</p> <ol style="list-style-type: none"> Eleverne får hver eller to og to et papir med spørgsmålene: Hvor mange stykker frugt og grønt skal man spise om dagen? Hvad er frugt og grønt godt for? Kom med tre bud 	Ark med spørgsmål til hver elev	Elevernes viden om sundhed ved indtag af frugt, grønt og mælk

Tid	Programpunkt	Indhold / talepunkter	Materialer	Output/Formål
		<p>Hvad er mælk godt for? Kom med tre bud (fx mælk indeholder kalk, frugt indeholder vitaminer) Snakker om dem enkeltvis: Spørger ud i lokalet: Hvor ved I det fra? Har I snakket om sund kost, herunder frugt/grønt/mælk med jeres lærer? Har I haft undervisning om det? (uddyb: emneuge, dansk, idræt, film, quizzer, spil, besøg på gartnerier/gårde, dyrkning af frugt og grønnt i skolen, hjemmekundskab) Snakker I om det derhjemme?</p>		
14:00-14:30	Gennemgang af dagen	<p>Eleverne rejser sig op</p> <ol style="list-style-type: none"> Der fortælles om fire forskellige scenarier i hvert hjørne i lokalet, fx morgenmad Hjørne 1: Frugt og grønnt Hjørne 2: Frugt Hjørne 3: Grønnt Hjørne 4: Ikke frugt og grønnt <p>Derefter</p> <ol style="list-style-type: none"> Hjørne 1: Mælk Hjørne 2: Yoghurt Hjørne 3: Mælk og yoghurt Hjørne 4: Ikke mælk og yoghurt <p>Børnene skal nu stille sig i det hjørne, som beskriver hvad de indtog til morgenmad. Derefter en runde (mens de står der) med hvad de spiste præcis (fx havregryn med æble) Sådan fortsættes det med formiddagssnack, frokost, eftermiddagssnack, aftensmad, aftensnack (noter, når der spiser usunde ting og spørg evt. ind)</p> <p>Spørgsmål ved: <i>Frokost:</i> Hvor længe har I været med i frugt og grønnt ordningen? Spiste I samme mængde frugt og grønnt i skolen inden I var med i ordningen? Får I mere frugt og grønnt pga. ordningen? Får I frugt og grønnt med i madpakken? Hvad? Spiser I mere frugt og grønnt efter I er med i ordningen? Har I prøvet nogle nye slags frugt og grønnt efter I er med i ordningen?</p> <p>Har I været med i ordningen tidligere? Spiste I mere el. mindre da I var med i ordningen?</p>	<p>Skilte med Frugt og grønnt Frugt Grønnt Andet Mælk Yoghurt</p>	<p>Gennemgang af elevers indtag i løbet af en dag</p>

Tid	Programpunkt	Indhold / talepunkter	Materialer	Output/Formål
		<p><i>Eftermiddag:</i> Er der frugt og grønt derhjemme hos jer? Spiser jeres forældre frugt og grønt? Ville I spise et stykke frugt, når I kommer hjem fra skole, eller noget andet?</p> <p>Hvor længe har I været med i mælkeordningen? Drikker I samme mængde mælk i skolen inden I var med i ordningen? Drikker I mere mælk pga. ordningen? Får I mælk med i madpakken (hvis de ikke deltager) (har I køleskab i klassen)? Drikker I mere mælk efter I er med i ordningen?</p> <p>Har I været med i ordningen tidligere? Drak I mere el. mindre da I var med i ordningen?</p> <p><i>Eftermiddag:</i> Er der mælk derhjemme hos jer? Drikker jeres forældre mælk? Vil I drikke mælk, når I kommer hjem fra skole? Eller drikker I andet?</p>		
14:30-14:50	Holdning til ordningerne	<p>Eleverne sætter sig ned</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi vil gerne høre, hvad I synes der er godt ved frugt og grønt og mælkeordningen 2. Udlever røde og grønne post-its 3. 2 min til at skrive hvad der er godt ved mælkeordning 2 min til at skrive hvad der er dårligt ved mælkeordning 2 min til at skrive hvad der er godt ved frugt og grøntordning 2 min til at skrive hvad der dårligt ved frugt og grøntordning 4. Eleverne placerer på poster med linje mellem godt og dårligt 5. Eleverne præsenterer post-its for hinanden, som kan bidrage til spørgsmål og overvejelser 	Grønne og røde post-its Frugt og grønt poster Mælke poster	
14:50-15:00	Afslutning	<p>Opsummering og spørgsmål Tak for i dag</p>		

Ordningsansvarlige

Interviewguide til evaluering af implementering af EU's ordning for skolefrugt og skolemælk

1. Introduktion

2. Indledning

- Kan du sige lidt om skolen? (størrelse, antal elever, lærere, elevsammensætning, skolens geografiske placering)
- Hvad er din berøring med skoleordningerne? (ordningsansvarlig)
- Hvad består din opgave som ordningsansvarlig i?

3. Motivation

- Hvorfor er skolen med i ordningerne (skolefrugt/mælk)?
- Hvor længe har I været med i ordningerne?

4. Administrationen

- Hvordan har I organiseret skolefrugtordningen på jeres skole? Deltager alle elever? Nogle elever?
- Hvordan administreres ordningerne på skolen?
- Hvordan oplever du administrationen?
 - Ift. ansøgningsprocessen?
 - Udbetaling af støtte?
 - Hvem betaler for ordningen?
 - Vi ser en tendens til, at færre forældre angiver at have betalt til ordningen i den evaluering, vi netop har gennemført blandt forældre, ift. den evaluering, der blev gennemført i 2017/2018. Ved du, hvordan dette kan være? Kan det hænge sammen med ændringer i den måde, som tilskuddet til frugt/grønt beregnes på i Landbrugsstyrelsens administration af ordningen?

5. Undervisning

- Har I fokus på skoleordningerne i undervisningen?
 - Hvordan arbejder I med sundhed og landbrug i undervisningen?
 - Hvordan arbejder I med landbrug i undervisningen?
 - Taler I om kostvaner i undervisningen?
- Understøtter skoleordningerne jeres arbejde med sundhed i undervisningen?
- Understøtter skoleordningerne jeres arbejde med landbrug i undervisningen?

6. Børnenes udbytte

- Er det din vurdering, at børnene sætter pris på ordningerne?
 - Hvordan kommer det til udtryk?
- Vurderer du, at skoleordningerne er med til at øge børnenes indtag af frugt og grønt i skoletiden? Af mælk?

- Vurderer du, at skoleordningerne er med til at øge børnenes indtag af frugt og grønt udenfor skoletiden? Af mælk?
- Vurderer du, at skoleordningerne er med til at øge børnenes viden om landbrugsprodukter og sundhed?
 - Hvordan kommer det til udtryk? (fx antal frugt om dagen, madpyramiden)
- Vurderer du, at skoleordningerne har påvirket børn og forældres holdning til frugt, grønt og mælk?

7. Holdning og tilfredshed

- Hvor tilfredse er I med at ordningen findes? Hvorfor?
- Hvor tilfredse er I med den måde, hvorpå ordningen administreres? Hvorfor?
- Hvad kan gøres bedre? /hvad mangler? (hvad kan fremmes for at skoleordningerne opnår sit fulde potentiale?)

8. Afrunding

- Planlægger du at gøre noget anderledes fremover ift. skoleordningerne?

Tak for din tid!

Distributør

Interviewguide til evaluering af implementering af EU's ordning for skolefrugt og skolemælk

1. Introduktion

2. Indledning

- Kan I fortælle om jeres firma? (størrelse, geografiske placering)

3. Skoleordningen

- Kan I beskrive jeres arbejde med skoleordningen?
- Hvor mange antal skoler leverer I frugt og grønt til?
- Hvor længe har I leveret frugt og grønt til skoler?
- Hvor lang tid er skoler tilknyttet jer i gennemsnit?
- Er I opsøgende over for skoler?
- Hvor mange typer frugt og grønt leverer I?
- Har I økologisk og/eller konventionel frugt og grønt?
- Hvor ofte leverer I frugt og grønt til skoler?

4. Administrationen

- Hvordan administreres ordningen?
- Hvordan oplever I administrationen?
 - Processen med Landbrugsstyrelsen
 - Ansøgning om tilsagn og udbetaling af støtte
 - Betaling af ordning

5. Holdning og tilfredshed

- Hvor tilfredse er I med at ordningen findes? Hvorfor?
- Hvor tilfredse er I med den måde, hvorpå ordningen administreres? Hvorfor?
- Hvad kan gøres bedre?/hvad mangler? (hvad kan fremmes for at skoleordningerne opnår sit fulde potentiale?)

6. Afrunding

- Planlægger I at gøre noget anderledes fremover ift. skoleordningerne?

Tak for jeres tid!

Landbrugsstyrelsen sagsbehandler

Interviewguide til evaluering af implementering af EU's ordning for skolefrugt og skolemælk

1. Introduktion

2. Indledning

- Kan du fortælle lidt om jeres afdeling – hvor mange er I, som arbejder med skoleordningerne?
- Kan du fortælle om din berøring med skoleordningerne?
- Hvad består dine opgaver i?
- Hvor længe har du været i rollen?

3. Administrationen

- Hvordan administreres
 - Skolemælksordningen
 - Spørg ind til www.skolemælk.dk
 - Skolefrugt- og grøntordningen
- Hvordan oplever du administrationen?
 - Ift. Ansøgningsprocessen - ansøgning om tilsagn (skolefrugt) og tilskud (skolemælk)
 - Vi ser en tendens til, at færre forældre angiver at have betalt til ordningen i den evaluering, vi netop har gennemført blandt forældre, ift. den evaluering, der blev gennemført i 2017/2018. Ved du, hvordan dette kan være? Kan det hænge sammen med ændringer i den måde, som tilskuddet til frugt/grønt beregnes på i Landbrugsstyrelsens administration af ordningen (standardsatser)?
- Hvor mange skoler deltager i
 - Skolemælksordningen
 - Skolefrugt- og grøntordningen
- Ønsker I at flere skoler deltager i ordningerne?
- Hvis flere skoler deltager i ordningerne, bliver tilskuddet så lavere pr. skole?

4. Undervisning

- Hvordan arbejder I i Landbrugsstyrelsen med
 - Læringsaktiviteter, som følger med skoleordningen
 - Informations- og kommunikationsaktiviteter af hensyn til bevidstheden
- Hvor mange skoler bruger jeres læringsmateriale som er gratis til rådighed?
- Vi ser en stigning i gennemførelsen af undervisning eller andre aktiviteter fra evalueringen i 2017/18 til vores evaluering i december 2022. Hvad kan det skyldes?
 - Deltager i skolefrugt og -grønt 77 pct -> 94 pct
 - Deltager i skolemælk 86 pct -> 91 pct

5. Børnenes udbytte

- Er det din vurdering, at skolerne sætter pris på ordningerne?

- Hvordan kommer det til udtryk?
- Vurderer du, at skoleordningerne er med til at øge børnenes indtag af frugt og grønt i skoletiden? Af mælk?
- Vurderer du, at skoleordningerne er med til at øge børnenes indtag af frugt og grønt udenfor skoletiden? Af mælk?
- Vurderer du, at skoleordningerne er med til at øge børnenes viden om landbrugsprodukter og sundhed?
 - Hvordan kommer det til udtryk? (fx antal frugt om dagen, madpyramiden)
- Vurderer du, at skoleordningerne har påvirket børn og forældres holdning til frugt, grønt og mælk?

6. Holdning og tilfredshed

- Hvor tilfredse er I med den måde, hvorpå ordningen administreres? Hvorfor?
- Hvad kan gøres bedre? /hvad mangler? (hvad kan fremmes for at skoleordningerne opnår sit fulde potentiale?)

7. Afrunding

- Planlægger du at gøre noget anderledes fremover ift. skoleordningerne?

Tak for din tid!

Udregninger for frugt og grønt, usunde snacks, mælk og usunde drikkevarer

G.1 Frugt og grønt

Et stykke frugt og grønt er defineret som 100 g.

Dermed er følgende defineret som:

Portioner frugt	Gram pr. dag
1-2 om dagen	150 g.
3-4 om dagen	350 g.
5-6 om dagen	550 g.
Mere end 6 om dagen	600 g.
1-2 om ugen	21 g.
3-4 om ugen	50 g.
1-2 i løbet af en weekend	75 g.
1-3 gange om måneden	29 g.
Sjældnere / aldrig / ved ikke	0 g.

G.2 Usunde snacks

Der er fundet kalorieindhold pr. 100 g. af hver fødevarer fra den amerikanske webbaserede database USDA FoodDataCentral¹.

Google er blevet brugt til at beskrive antal gram de usunde snacks vejer.

Kager og/eller wienerbrød

Et stykke kage/ en cookie er vurderet som 100 g.

100 g. cookie indeholder 434 kcal. Dermed er der 434 kcal i en cookie².

Dermed er følgende defineret som:

Portioner kage	Gram pr. dag	Kcal pr. dag
2 eller flere gange om dagen	200 g.	868 kcal
1 gang om dagen	100 g.	434 kcal
3-4 gange om ugen	50 g.	217 kcal
1-2 gange om ugen	21,4 g.	93 kcal
1-3 gange om måneden	6,6 g.	28,9 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	75 g.	325,5 kcal

Chokolade og/eller slik

En håndfuld chokolade er vurderet som 50 g.

¹ <https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/>

² <https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/1850748/nutrients>

100 g. chokolade indeholder 550 kcal. Dermed er der 275 kcal i en håndfuld chokolade³.

Dermed er følgende defineret som:

Portioner chokolade	Gram pr. dag	Kcal pr. dag
2 eller flere gange om dagen	100 g.	550 kcal
1 gang om dagen	50 g.	275 kcal
3-4 gange om ugen	25 g.	137,5 kcal
1-2 gange om ugen	10,7 g.	58,9 kcal
1-3 gange om måneden	3,3 g.	18,3 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	37,5 g.	206,3 kcal

Snacks og/eller chips

En håndfuld chips er vurderet som 25 g.

100 g. chips indeholder 494 kcal. Dermed er der 123,5 kcal i en håndfuld chips⁴.

Dermed er følgende defineret som:

Portioner chips	Gram pr. dag	Kcal pr. dag
2 eller flere gange om dagen	50 g.	247 kcal
1 gang om dagen	25 g.	123,5 kcal
3-4 gange om ugen	12,5 g.	61,8 kcal
1-2 gange om ugen	5,4 g.	26,5 kcal
1-3 gange om måneden	1,7 g.	8,2 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	18,8 g.	92,6 kcal

Müesli- og/eller energibar

En müeslibar er vurderet som 50 g.

100 g. müeslibar indeholder 441 kcal. Dermed er der 220,5 kcal i en müeslibar⁵.

Dermed er følgende defineret som:

Portioner müeslibar	Gram pr. dag	Kcal pr. dag
2 eller flere gange om dagen	100 g.	441 kcal
1 gang om dagen	50 g.	220,5 kcal
3-4 gange om ugen	25 g.	110,3 kcal
1-2 gange om ugen	10,7 g.	47,3 kcal
1-3 gange om måneden	3,3 g.	14,7 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	37,5 g.	165,4 kcal

Is

Is er vurderet som 100 g.

³<https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/1878704/nutrients>

⁴<https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/2381644/nutrients>

⁵<https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/2381644/nutrients>

100 g. chokoladeis indeholder 254 kcal. Dermed er der 254 kcal i en portion chokoladeis⁶.

Dermed er følgende defineret som:

Portioner is	Gram pr. dag	Kcal pr. dag
2 eller flere gange om dagen	200 g.	508 kcal
1 gang om dagen	100 g.	254 kcal
3-4 gange om ugen	50 g.	127 kcal
1-2 gange om ugen	21,4 g.	54,4 kcal
1-3 gange om måneden	6,6 g.	16,9 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	75 g.	190,5 kcal

Frugtstænger

En figenstang er vurderet som 20 g.

100 g. figensnack indeholder 300 kcal. Dermed er der 60 kcal i en figenstang⁷.

Dermed er følgende defineret som:

Portioner frugtstænger	Gram pr. dag	Kcal pr. dag
2 eller flere gange om dagen	40 g.	120 kcal
1 gang om dagen	20 g.	60 kcal
3-4 gange om ugen	10 g.	30 kcal
1-2 gange om ugen	4,3 g.	12,9 kcal
1-3 gange om måneden	1,3 g.	4 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	15 g.	45 kcal

G.3 Mælk

Et glas mælk er defineret som 250 ml.

Dermed er følgende defineret som:

Glas mælk	Milliliter pr. dag
1 gang om dagen	250 ml.
2 eller flere gange om dagen	500 ml.
1-2 gange om ugen	54 ml.
3-4 gange om ugen	125 ml.
1-2 gange i løbet af en weekend	188 ml.
1-3 gange om måneden	17 ml.
Sjældnere / aldrig / ved ikke	0 ml.

⁶<https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/2171304/nutrients>

⁷<https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/2094108/nutrients>

G.4 Usunde drikkevarer

Et glas er defineret som 200 ml.

Dermed er følgende defineret som:

Glas usund drikkevarer	Milliliter pr. dag
1 gang om dagen	250 ml.
2 eller flere gange om dagen	500 ml.
1-2 gange om ugen	54 ml.
3-4 gange om ugen	125 ml.
1-2 gange i løbet af en weekend	188 ml.
1-3 gange om måneden	17 ml.
Sjældnere / aldrig / ved ikke	0 ml.

Der er fundet kalorieindhold pr. 100 ml af hver fødevarer fra den amerikanske webbaserede database USDA FoodDataCentral⁸.

Juice

100 ml. æblejuice indeholder 46 kcal⁹.

Glas usund drikkevarer	Milliliter pr. dag	Kcal pr. dag
1 gang om dagen	250 ml.	115 kcal
2 eller flere gange om dagen	500 ml.	230 kcal
1-2 gange om ugen	54 ml.	24,6 kcal
3-4 gange om ugen	125 ml.	57,5 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	188 ml.	86,3 kcal
1-3 gange om måneden	17 ml.	7,7 kcal
Sjældnere / aldrig / ved ikke	0 ml.	0 kcal

Sodavand

100 ml. cola indeholder 42 kcal¹⁰.

Glas usund drikkevarer	Milliliter pr. dag	Kcal pr. dag
1 gang om dagen	250 ml.	105 kcal
2 eller flere gange om dagen	500 ml.	210 kcal
1-2 gange om ugen	54 ml.	22,7 kcal
3-4 gange om ugen	125 ml.	52,5 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	188 ml.	79 kcal
1-3 gange om måneden	17 ml.	7,1 kcal
Sjældnere / aldrig / ved ikke	0 ml.	0 kcal

Light cola

⁸ <https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/>

⁹ <https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/2117460/nutrients>

¹⁰ <https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/2214431/nutrients>

Er ikke medregnet, da der er 0 kcal i light cola.

Kakao

100 ml. kakaomælk indeholder 88 kcal¹¹.

Glas usund drikkevare	Milliliter pr. dag	Kcal pr. dag
1 gang om dagen	250 ml.	220 kcal
2 eller flere gange om dagen	500 ml.	440 kcal
1-2 gange om ugen	54 ml.	47,5 kcal
3-4 gange om ugen	125 ml.	110 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	188 ml.	165,4 kcal
1-3 gange om måneden	17 ml.	15 kcal
Sjældnere / aldrig / ved ikke	0 ml.	0 kcal

Energidrik

100 ml. Powerrade indeholder 22 kcal¹².

Glas usund drikkevare	Milliliter pr. dag	Kcal pr. dag
1 gang om dagen	250 ml.	55 kcal
2 eller flere gange om dagen	500 ml.	110 kcal
1-2 gange om ugen	54 ml.	11,9 kcal
3-4 gange om ugen	125 ml.	27,5 kcal
1-2 gange i løbet af en weekend	188 ml.	41,4 kcal
1-3 gange om måneden	17 ml.	3,7 kcal
Sjældnere / aldrig / ved ikke	0 ml.	0 kcal

¹¹ <https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/2062319/nutrients>

¹² <https://fdc.nal.usda.gov/fdc-app.html#/food-details/1726707/nutrients>